

Oroszházi HARANGSZÓ

XV. évfolyam 4. szám · 2008. advent–karácsony

„Adjátok vissza a karácsonyunkat!”

Adjátok vissza a hegyeimet! – kiáltotta Wass Albert csodálatos alkotásában. Ezt a részletet felhasználva szeretném én is kérni ezen az ünnepen mindenkitől: „Adjátok vissza a karácsonyunkat!”

A karácsony ünnepe rengeteg ember számára már semmit sem jelent! Úgy is mondhatjuk, hogy sokak számára teljesen elveszett ennek az ünnepnek az igazi értelme.

Talán keménynek tűnik ez a megfogalmazás, de olvassunk bele egy írásba: „... ugyanígy tolódtól el a hangsúly a karácsony eredeti tartalmáról is. Mert ha ma megkérdezzük az embereket, minek az ünnepe a karácsony, akkor a leggyakrabban ilyen válaszokat hallhatunk: a szeretet ünnepe, az ajándékozás ünnepe, a fenyőfa ünnepe stb. És természetesen a mi szeretetünk ünnepe és a mi ajándékozásunk ünnepe és a mi családunk ünnepe. Mert ilyenkor legalább néhány napig igyekezünk elvisezni vagy szeretni egymást. Ilyenkor mi készíttünk és mi várunk ajándékot, és ilyenkor, ha egyébként egész évben nem sokat törődünk is egymással, rájövünk arra, hogy mégis csak vannak rokonaink, akiket felkeresünk vagy meghívunk. Tehát a mi ünnepeink. Magunkat ünnepeljünk karácsonykor.”

Találó megfogalmazás. A karácsony – sokak számára – valóban nem jelent mást, mint az eltévedt ember örült, szédítő forgását önmaga körül.

Mit tesz ebben a helyzetben a gyülekezet és a gyülekezeti tag? Hogyan szólítjuk meg azokat, akik ezen az ünnepen eljönnek a templomba, vagy akiket – keresz-

tyén emberként – meglátogatunk az otthonaikban? Nehéz kérdés!

Egyrészt belemehetünk a „játékba”, s beszélhetünk mi is pusztán az idillikus karácsonyi éjszakáról, a „kis Jézusról”. Úlhetünk családi ebédeknél mi is úgy, mint akik nem látnak más ünnepelnivalót, csak a saját felszínes, múlandó, erőtlen, önző emberiszeretetüket.

Tehetünk így, de ezzel a lényegünket veszítjük el! *Keresztjén emberként csak Krisztusra mutathatunk rá ezekben a napokban is! Róla sem pusztán mint erőtlen gyermekről kell beszélniünk, aki ott pihen kiszolgáltatottan édesanyja ölében, hanem mint a most is élő és feltámadott Úrról.* Ha nem így beszélünk a szószéken vagy a bejglivel megrakott asztal mellett, akkor hiteltelen munkatársai vagyunk az Istennek.

A 2008. évi karácsonyünnepi textusunk nem hogy karácsonyi áhangelvényben megpihenni. A lényegről fog szólni az igehirdetés: *„De ahol megnövekedett a bűn, ott még bőségesebben kiáradt a kegyelem; hogy amiképpen úrrá lett a bűn a halál által, úgy uralkodik a kegyelem is az igazsággal az örök életre Jézus Krisztus, a mi Urunk által.”* [Rm 15,20]

A „Lelkipásztor” című lelkészi szakfolyóirat szerkesztősége megkérte gyülekezetünket, hogy kisebb közösségekben beszéljünk erről a karácsonyi igehirdetési alapigéről. Mivel ez a folyóirat csak egy szűk lelkészi körhöz jut el, idézek a nagyobb létszámú orosházi olvasótáborunk is néhány gondolatot gyűjtésünkből.

A megbeszélésen résztvevők közösségében ilyen gondolatok születtek:

– Alapigénk nem az ismert evangéliumok első fejezeteiben található – a születéstörténetek jól ismert leírása Máténál és Lukácsnál –, hanem Pál apostol legfontosabb levelében, a Római levélben.

– Igénkben sehol egy angyal, pásztor, jászol vagy csillag.

– Mit értenek és hallanak majd meg ebből az igéből azok, akik számára már elveszett az ünnep lényege?

– Nehéz kérdések ezek, de ha készek vagyunk nyitott szívvel hallgatni Pál apostol gondolatait, akkor sokkal mélyebb összefüggéseiben értjük meg karácsony igazi üzenetét.

– Pál apostol – alapigénk szövegtörzseiből kiemelt textusa szerint – úgy hasít bele az üzenet tolmácsolásába, ahogy Krisztus születése belehasított a világba: *„Mármost...”* Van egy csodálatos üzenetem!

Pál apostol szavait így foglalta össze két fiatal:

– *„Krisztus születésével nemcsak kicsit lehet jobb a világ és az életünk, hanem Krisztus születésével egészen új lesz minden.”*

– *„Krisztus a világba jött, hogy nekünk örök életünk legyen.”*

Erről van szó! Nem szabad mindig leragadni az idillinek feltűnő – közben meglehetősen kemény – karácsonyi történetnél, hanem sokkal nagyobb perspektívából kell szemlélni, hogy mit jelent az, hogy emberré lett az Isten!

**Minden Kedves Olvasónak és családtagjaiknak
áldott karácsonyt és egészségesben, örömeiben gazdag új esztendőt
kíván az Oroszházi Evangélikus Egyházközség**

Karácsonyról karácsonykor

Lehet újat írni a karácsonyról?

Megkísértett az a (lustaságból fakadó) gondolat, hogy az Orosházi Harangszó valamelyik karácsonyi vezércikkét megismétlem, aktualizálom, mint ha most született volna, és azt adom közre. Ki venné észre? Még ha senkinek sem tűnne fel, akkor is azonnal elvettem ezt az elvetendő gondolatot, mert újra és újra meg kell harcolni a karácsony ősi, drága, isteni tartalmáért.

Amíg a kísértés tartott, addig – az internetes lehetőségnek köszönhetően – elektronikus úton átlapoztam az utóbbi hét esztendő Harangszó újságjainak adventi-karácsonyi számait, hogy lássam, miről is elmélkedhettünk ebben az időszakban. Érdekes megfigyelést tettem: a cikkeim címeit és tartalmát tekintve azt állapítottam meg, hogy a pesszimizmustól enyhén az optimizmus felé ívelt a fellett anyag.

2000-ben az volt a kérdésem karácsonykor: „mi lenne, ha” egyszer igazi karácsonyunk lenne és nem örült vásárlási láz. Az igazi, a lelki, az ünnepi karácsonyért izgultam. Volt-e? Vagy lepattant, mint borsó a falról?

2001-ben szinte nem szóltam a karácsonyról. Veres József egykori híres orosházi lelkész prédikációját idéztük fel „A karácsonyi nagy öröm” címmel, amely 1883-ban szólt az akkori gyülekezet sok ezer tagjához. Az ezrekből százak lettek.

2002-ben újra azon töprenghettünk, hogy milyen karácsonyt szeressünk. Boldogot? Áldottat? Kellemeset, mint a lábviz? Ugyanebben az újságban, de egy másik írásom különbséget igyekezett tenni a szabadnap és az ünnepnap között. A tartalom segíti a kérdést megválaszolni. Tovább ugyanebben a számban olvasható az a kérdés is, hogy „mi a karácsony értelme?” Mindegyik írásban könyörgő stí-

lusban szólunk, hátha javulhatna a karácsony ünneplése.

2003-at befolyásolta a politika, mert az egyik politikai erő (nem a reklám helye) keresztet akart felállítani a város valamelyik pontján az ünnep jegyében, amit végül meg is tett, de előtte alaposan sikerült a kedélyeket felborzoltatnia. Országos történet volt ez, de itt Orosházán akkortájt különösen is megvetett volt a keresztység eme jelképe. A cikkben éppen arról esik szó, hogy már a karácsony történetében látni kell a nagypénteki keresztet, és természetesen a feltámadás csodáját.

2004-ben felsóhajtottam – látva, amit látni lehetett –, hogy a karácsony elmarad. Mert az anyagiasságszellemi mocsarra fenyeget: csak vásárlás és vásárlás, főzés és evés. A karácsony formailag persze nem maradt el, de vajon a lelkekben megszületett-e a Megváltóba vetett hit?

2005 karácsonyán azt a kérdést tettem fel, hogy „Karácsony 2005 – ha igen, akkor miért nem?” Az elmélkedés témája megint csak az volt, hogy elsikkasztottuk az igazi karácsonyt, kiüresítettük, és csak a mennyei üzenet befogadásával lehetne újra igazi karácsonyunk.

2006-ban „karácsonyi kötelességünket” fogalmaztam meg, ami tartalmában nem tért el az addigiaktól. Még egy segítséget is igyekeztem adni a templomba járóknak azzal, hogy felsoroltam a karácsonyi ünnep ígéhirdetéseinek az ígét, röviden leírtam a tartalmukat, az üzenetet, hogy így könnyebben készülünk igét hallgatni.

2007-ben pedig megszólalt bennem egy pozitív hang: „Advent fényei, karácsony ragyogása”. Az advent és a karácsony jelképrendszerét – sötétség és világosság – közelítettük meg annak érdekében, hogy a karácsonyi öröm elérhesse a szívünket.

Ahogy végignéztem újságunk tartalmát, megállapítottam, hogy keveset írtunk, beszélünk a karácsonyi örömről. Illetve vállalnom kell az egyes szám első személyt: keveset vagy alig írtam erről. Csak 2007 karácsonya előtt villant fel valami az örömből, és ez még mindig kevés. Mert mit kellene tennünk?

Beleélnünk magunkat a karácsonyi örömbé! Léleekben ott kellene lennünk a pásztorok között, amikor zeng és cseng és bong nekik az angyali kórus Betlehem mezején: Dicsőség a magasságban Istennek... El kell képzelnünk annak az éjszának a boldogító ragyogását és az angyali kórus tökéletes harmóniáját. Hallgatni, csak hallgatni a gyönyörű zenét, a szólokat, a kórust, a duettet, a szopránt, a basszust, a tenort, vagy ami adatott, és teljes lelkünkkel fel kell oldódnunk a szépséges mennyei gyönyörűségben.

Gyakorlatban is megtehetjük, hogy szobánkban felidézünk – a technika lehetővé teszi – a betlehemi éjszakát a zene segítségével. Hallgassuk meg bevezetőképpen párszor a „Csendes éj”-t, s annak csendesen hullámzó dallamán érkezzünk meg Betlehembe, majd kezdjük el magunk is együtt dúdolni, énekelni, hogy „szentséges éj”.

A szentesti karácsonyi vacsora előtt felemelő az emberi léleknek a templom csendje, az orgona szépséges hangja, a karácsonyi evangélium (örömhír) megszólalása. Vacsora után pedig megteremtjük otthonunkban a betlehemi hangulatot. Ebbe belefér az ajándékozás, az ének, a zene és hallgatása.

Lehet újat írni a karácsonyról? Csak az a „régí” elérje a szívünket és az örömünk mindig megújultkarácsonyi örömlés.

RIBÁR JÁNOS

Ez az ige rámutat arra, hogy a megváltás nem a keresztben szenvedő Jézussal kezdődik. János evangéliumának prólogusa egészen távolba viszi Jézus születésének történetét: „Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba.” – ez az ige pedig az egész világra kiterjedő hatásáról szól: „Mármost, ahogyan egynek a vétke lett minden ember számára kárhozattá, úgy lett egynek az igazsága minden ember számára az élet megigazulásává.”

Kedves Olvasók! Tudjuk-e ilyen perspektívából szemlélni karácsony ünnepe? Bele tudjuk-e helyezni abba a csodás folyamatba, amit üdvtörténetnek nevezünk?

Karácsony nem különálló ünnep, hanem az isteni terv egy csodálatos állomása, amely egészen a világ teremtése elé megy vissza, felöleli Jézus születését, szenvedését, halálát, feltámadását, benne lesz diadalmas visszatérése és az örök élet is.

Kívánom minden Kedves Olvasónknak, hogy ezt a mélységet át tudjuk átélteni, s akkor vissza fogjuk kapni karácsonyunkat! Azt a karácsonyunkat, amit talán nem más vett el tőlünk, hanem mi dobtuk ki azt életünkéből, megelégedve a felszínessel.

Ragadjuk meg a kegyelem csodáját karácsonykor is!

DEÁK LÁSZLÓ
igazgatólelkész

Karácsonyi muzsika

A mai napig fülemben csengenek azok a dallamok, amelyeket a karácsonyt megelőző hetekben már sokat hallgatott a családjunk. Szívesen idézem fel magamban ezeket a dallamokat, amelyek akkori-ban olyan széppé tették a várakozást, amit az ünnep jelentett számomra. A csengő-bongó, csilingelő ütőhangszerek ritmusa, az énekkar angyali bűgása, a trombiták vidám és ünnepélyes hangja a mai napig is „karácsonyi érzéseket” kelt bennem.

Időnként mindannyiunknak szüksége van egy kis lelki felfrissülésre, olyan pillanatokra, amikor az idő nem számít. A zene pont erre hivatott: zenét hallgatva megszűnik körülöttünk a tér, és egy pillanatra az idő is. Mindegy, hogy otthon vagyunk, a munkahelyen vagy éppen autót vezetünk, legtöbbször lehetőségünk van arra, hogy zenét is hallgassunk mindenközben. Ne tagadjuk meg magunktól a lehetőséget, hogy egy-egy percre megálljunk, elcsendesedjünk, főleg olyankor ne, amikor a legnagyobb szükségünk lehet rá, így az ünnepek előtt.

Decemberben szándékosan kicsit többet hallgatok zenét, mint máskor. De milyen zenét? Véleményem szerint az a legfőbb szempont, hogy amit hallgatunk, nekünk személyesen is valami fontosat, valami szépet jelentsen. Az ünnepek alatt azonban többnyire Bachot hallgatok: nekem az ő zenéje mond a legtöbbet. De miért szeretek ilyenkor barokk zenét hallgatni? Mít ébreszt fel bennem ez a zene?

Minden embernek szüksége van harmóniára. Amikor egy kicsit letisztulnak a gondolatai, érzései pedig a „helyükre kerülnek”. Szívesen hallgatom Bach Karácsonyi oratóriumát, melyben az üstdob ünnepélyessége, az angolkürtök békés, barátságos kvartettje, a fuvalák simogató hangja és a trombita örömteli fénye csodálatos összhangban vannak a vonóskar és a kórus bátorító hangzásával. Ez a zene olyan, mintha hidat képezne test, lélek és szellem között. Segít „lelassítani” önmagunkat korunk egyre inkább rohanó világában. Ha lehetőségünk van rá, menjünk el akár koncertre is karácsonykor és hallgassunk előben zenét, látványban pedig csodáljuk meg a hangszerek lenyűgöző csillogását. Használjuk ki, hogy ilyenkor legálisan lassul le a világ. Engedjük meg magunknak, hogy lelassuljunk vele együtt, hogy eltehessünk ezekből a meghitt pillanatokból az év többi napjára is!

Sok családban elképzelhetetlen az ünnep éneklés nélkül. A közös éneklés az ünnep bensőséges hangulatát nyújthatja.

Evangelikus énekeskönyvünkben is bátran válogathatunk ilyenkor. Éneklésre is Bach dallamot ajánlok, már csak azért is, hiszen a zenetörténet egyik legnagyobb – ha nem a legnagyobb – óriása, Johann Sebastian Bach is evangélikus volt. Ezt mondja róla szintén evangélikus, Kos-

hez hozzájárul a gyönyörű Bach-dallam. Maga a dallammenet is szemléletesen fejezi ki a Jézus előtt térdelő ember alázatát.

Egy másik gyöngyszem énekeskönyvünkben Luther Márton híres korálja, a *Mennyből jövök most hozzátok...*

Szövege és dallama is Luthertől való, így nem a véletlen műve, hogy ugyanazt „mondja” a dallam, amit a bibliai szöveg: „mennyből jövök”. Felülről ereszkedik alá a dallam, magasan indulva, fentről „lépeget” lefelé, kifejezve azt, ahogyan a magasból érkezik a jó hír az emberekhez.

suth-díjas zeneszerzőnk, Szokolay Sándor: „Bach vallása prédikációs vallás. Ő nemcsak sok művet írt, hanem meg is alapozta az egész zeneirodalmat. Katedrális épített a lutheri prédikációs vallás tanaira.”

Bach szólóéneke, családi éneklésre szánta a mindannyiunk által jól ismert és szeretett *Ó, jászlad mellett térdelék* (ÉÉ 161) kezdetű dallamunkat, melynek szövegét Gerhardt Pál írta.

„Gerhardt Pálnak ez az éneke a jászol előtt szokatlan bensőséggel cseng. Eredeti felirata: A jászolnál. De korántsem áll meg a külső megjelenítés szentimentalizmusa mellett, hanem a szív melegével az élet benső titkait érinti.” [Koren Emil] Az ének közvetlenségé-

Karácsonyhoz közeledve mindenfelől (zenélő képeslapokból, vásárok forgatagából, bevásárlóközpontok hangszóróiból, zenecsatornákon keresztül, rádiók-ból) zúdul ránk a karácsonyi muzsika. Itt az idő, hogy az egyre inkább elsziruposodott karácsonyi zenék rózsaszín muzsikájába belevegyülhessenek olyan hangok is, melyek valódi áhítatot és odafigyelést igénylő pillanatok teremthetnek.

A zene társunk a hétköznapokban is. Ünnepekkor azonban különösen nagy segítségünkre lehet: segít bensőnköt ráhangolni az ünnepre. Használjuk egészséggel!

DEÁK GABRIELLA

Királyod érkezik hozzád...

(Zak 9,9)

Avilágmindenség örök körforgása megszabja földi életünk ritmusát. Naptárunk figyelmeztet feladataink, kötelezettségeink teljesítésére, óránk int a percek múlására, arra, hogy időnk véges.

Munkás hétköznapok és a pihenés napjai életünk szabályos rendje szerint követik egymást. Istentiszteletre hívnak a vasárnapok és útjelzőkként megállásra, elmélyülésre készítetnek az egyházi esztendő kiemelkedő időszakai. Ez utóbbiak jelentősége nem rangsorolható, hiszen lényegüket tekintve egymásra épülnek, együtt alkotnak teljes egységet: Isten megváltó tervének meghatározó szakaszaira fordítják figyelmünket. Éppen ezért ezek keresztyén életünk fontos mérőkövei.

Ismét magunk mögött hagyunk egy évet, újgyeházi esztendőkövetkeznek. Adventbe lépünk, karácsonyra készülünk... Advent és karácsony... Jézusvárás, a „születés misztériuma”, a „kis Jézus” ünneplése... cukormáz, fahéj- és almaillatú karácsonyi idill... az „ajándékozó szeretet”, a „család” ünnepe... megannyi hagyományos, romantikus közhely a régmúltból...

Gyermekkoromban betlehemesek jártak házról házra az adventi estéken, subán, pásztorbottal, jászolbölcsővel. Becsengtek az otthonokba és csengő gyermekhangon kántálták el a karácsonyi történetet, olykor valóban szívből jövő átléssel. Megérintették a fogékony lelkeket. Akkoriban még csendesek voltak a téli esték, és a kis csoportokat elnyelte a sötétség, amint csizmás lábaikkal halkán továbbhaladtak a kihalt utcán.

Változnak az idők! Nagyot fordult a világ, fokozatosan megváltoztak a régi szokások. Nem kell már a csend, nem tesz az egyszerűség! Sok ajándék kell, egyre több, drágább! Egyre több külsőség jellemzi az ünnepet, lassan már pénzértékekkel mérjük a szeretetet és fogy a belső tartalom. Üzletté, harsány zsidvasárrá lett az advent. Csillogó díszek mindenfelé az üzletekben, fényfüzerek és hatalmas, kivilágított karácsonyfák az utcákon, hangszórókból harsogó karácsonyi dalok... közben feledésbe vész a valódi tartalom!

A „szeretet ünnepe” a jelszó. Kevesen gondolnak arra, hogy böjti önvizsgálattal kellene készülnünk, amikor Isten egyszü-

lött Fiának értünk vállalt áldozatára emlékezünk. Nem tudok, hitem szerint nem is lehet karácsonyt ünnepelni másként, mint úgy, hogy igaz bűnbánattal, csendben átérezzük mindazt, ami a betlehemi születéssel vette kezdetét. Jézus Krisztus emberré lett, s ettől kezdve végigjárta, átélte az emberlét minden keservét, küzdelmét, nyűgét, baját, miközben azt is tudta, hogy útja egyenesen a kínos keresztalálhoz vezet. Betegség, nyomorúság részese volt, miközben szeretetet osztogatott, gyógyította, áldotta azokat, akik sokszor meg nem értéssel, ellenségesen tekintettek rá. Még követői sem, még akik szerették, azok sem egészen értették meg őt. Ézsaiás próféta szavaival: „betegségeinket ő viselte, fájdalmainkat ő hordozta”, és senki nem tudta, hogy a mi bűneinket vállalta magára...

Fordítsunk hátat a hivalkodó, lármás külsőségeknek! Hallgassunk a próféta szavaira: „*Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmos*” [Zak 9,9] Várjuk Őt bűnbánó lélekkel, csendben, hittel, tudva, hogy az Úr közel!

FÜRST ENIKŐ

Karácsony fényei

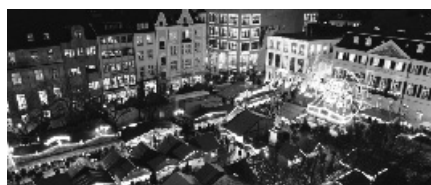
Milyen szépen írja *József Attila*: nagy tüzet kéne rakni, hogy fölmelegednének az emberek. Közel az égő fahasábhöz egy óriásfényt is állítanánk ezer ezer gyertyával, aranycsengővel, s előtte gyermekek énekelnének. Így várnánk karácsony vezérlőcsillagát, hogy lehetünk didergő jászolában megszülessen Isten Báránya – a mi Jézusunk.

Hogy vérző és egyre kegyetlenebb világunkat megváltsa. Pusztítani, ölni, törni akaró kezünkbe a szeretet erejét tegye észrevétlenül. Éhezőknek, szomjazóknak szétossza önmagát. Fölnyissa szemünket a szépre, a jóra, hogy ne csak nézzük, lásuk is a végső realitást.

Advent: a várakozás hetei, megszentelt napjai. „Rokona annak a gyönyörű gondolatnak – írja *Pilinszky* –, hogy meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk.” Előbb a csendre, a békességre, karácsonyhoz közeledvén a hóesésre, a hívó harangszóra... Szüntelenül úton levés, hogy egyszer hazataláljunk. Talán

karácsony szeretetfényében. Évtizedek türelméből megszületik boldogságpillanatunk, amit (lehet) ott, akkor, el is ajándékozunk valakinek, mert mindig vannak nálunk elesettebbek, nálunk árvabab.

Nekünk nem marad semmi? És amit kaptunk, azok közül mi volt a legkedvesebb? Volt-e valami maradandó? Régi ünnepekre gondolok, ott keresgélek: negyven évvel ezelőtt nem volt semmink, nagyon szegényen éltünk, s akkor este elvitt apám az éjféli misére. Megálltunk a templom előtt, megfogta a kezem s azt mondta: „Nézd, nyitva a kapu, tündökölnék karácsony fényei, imádkoznak, énekelnek. Mennyi szépség!” Elindultam és fel-

mentem a jégtükör lépcsőn, ott vettem észre: apám oldalt, a kisajtón ment be, engem valaki felvezetett.

Mellettem és körülöttem oly sok kereső él, akik szüntelenül kérdeznek. Nekik is ezt mesélem, s biztatom őket: Isten megtalál bennünket. Vakon tapogatózva elvétjük egymást. Várnunk kell, és figyelni, hallgatni a derengő csendben. Egyek vagyunk, testvérek a keresztben. Egy nagy család, mert e nélkül a karácsony nem ünnep. „Angyal jár le hozzánk” – emlékezik *Jancsó Adrienne*. „Szava megrendít bennünket” – vallja *Csikszentmihályi Róbert*. „Egyebünk sincs, csak ez a meztelen Gyermeke, akit föl kell nevelnünk magunkban” – írta *Rónay György*. És magunknak. Ez a Gyermeke az igazság, évről évre a szeretet születése. Ő a legárvább, mindent tőlünk vár. Hajoljunk le hozzá és vegyük az ölünkbe – az ő kicsinységéhez kicsinyedve – karácsony örök fényében.

FENYVESI FÉLIX LAJOS

Az irgalmasság mai cselekedetei

„Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek” [Mt 5,7]

Az irgalom régi szó. Hosszú története során nagyon gazdag jelentésre tett szert. Az Újszövetség nyelvében, az ógörögben megfelelője az *eleos*. Ez a szó ismerősen cseng a *Kyrie eleison* imából, mellyel Isten irgalmasságát kérjük magunk számára. Az Újszövetség görög változatában az *eleos* rendszerint a héber *hesed* szó megfelelője. Ez az egyik legszebb szó a Bibliában, gyakran fordítják egyszerűen szeretetnek. *Hesed*, irgalom vagy szeretet a szöveg szótárának szavai. Isten szemszögéből nézve a feltétel nélküli szeretet megfelelője: amikor valaki képes fenntartani egy kapcsolatot tekintet nélkül arra, mi történik: „... szeretetem nem hagy el soha.” [Ézs 54,10] (katolikus fordítás – Szerk.). Mivel Isten népével kötött szövetsége már a kezdetektől fogva nem más, mint megtört ígérek és új kezdetek sorozata, egyértelmű, hogy egy ilyen feltétel nélküli szeretet magában foglalja a megbocsátást, és szükségszerűen az irgalmat is.

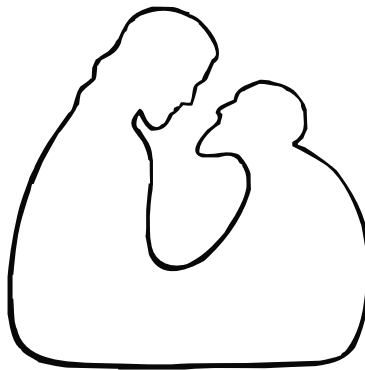
Jézus nem ígér mást az irgalmat gyakorlóknak, mint irgalmasságot. A többi boldogság esetében az ígélet valami többletet is tartalmaz, távolabb mutat: akik sírnak, vigasztalást nyernek; a tiszta szívűek meglátják Istent. De mi többet tud adni Isten azoknak, akik irgalmasok? Az irgalom Isten teljessége és az emberek teljessége is. Az irgalmat gyakorlók már most Isten életét élik. Jézus szavai: „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” [Lk 6,36] az ősi parancsolatot visszahangozzák: „Szentek legyetek, mert én az Űr, a ti Istenetek szent vagyok.” [3Móz 19,2]

Az irgalmasság a különböző korokban mindig kissé mást jelentett. A temetkezési vállalatokat megelőző időkben irgalmas tettek számított például a halottak eltemetése. Az irgalmasság e cselekedete később intézményesült. Kétségtelen, hogy az irgalmasság hét klasszikus cselekedete sohasem veszíti el érvényét. Így például az éhezők jóllakatása, a szomszók szomszójának csillapítása, az idegenek befogadása, a holtak eltemetése minden időben irgalmas tetteknek számít, miként az irgalmasság úgynevezett lelki cselekedetei is: a tudatlanok tanítása, a tanácsadás, a vigasztalás, a figyelmeztetés. Az irgalmasság megnyilvánulási formái változóak és változatosak. Melyek az irgalmasság mai cselekedetei?

A németországi Szent Erzsébet jubileumi év (2006) megnyitására Joachim Wanke katolikus püspök az erfurti dómban tartott ünnepi istentiszteleten így beszélt az irgalmasságról:

1. Embertársunknak azt mondani: idetartozol

Társadalmunkat gyakran az teszi olyan hideggé és kegyetlenné, hogy a benne élőket peremre szorítja. Kiszorulnak belőle a munkanélküliek, a meg sem születettek, a lelki-szellemi sérültek, a külföldiek stb. Meg kell találnunk a módját, hogyan közvetítsük ezt az üzenetet nekik is: Nem vagy kívülálló! Hozzánk tartozol! – tehát gyülekezetünkhez, közösségünkhöz.

2. Meghallgatlak, odafigyelek rád

Gyakorta halljuk a kérdést. „Mikor lenne egy kis idő számomra?”, „Annyira egyedül vagyok!”, „Senki nem hallgat meg!” Az élet sodrása, mindenfajta szociális gondoskodás gazdaságossá tétele a lehető leggyorsabb és leghatékonyabb cselekvést kényszeríti ki belőlünk. Gyakran tényleg nincs időnk rá, hogy egyszerűen csak meghallgassuk a másikat. Ha mégis teremtek erre időt, az mindenképpen az irgalmasság cselekedete. Furcsa, de ebben a csúcstechnika jellemezte ultramodern kommunikációs korszakban még sürgetőbb, mint bármikor.

3. Jót mondok rólad

Megbeszélésen, gyűlésen akadnak olyanok is, akik embertársaikban, de a beszéd tárgyával kapcsolatban is képesek előbb a jót észrevenni. Szükség lehet a fájó pontok megérintésére, a kritika gyakorlására, még ellenállásra is. De ne hiányozzék a másik ember megbecsülése, az alapvető jóindulat, személyének tiszteltében tartása, nagyrabecsülése. Mondjunk jót egymásról, egymásnak – ezt az ir-

galmas lelkületet egynémely egyházkritikus is magáévá tehetné.

4. Elkísérlek egy darabon

Sokan vannak, akiknek kevés egy pár jó tanács. Bonyolult világunkban sokan igényelnék, hogy olyan segítséget kapjanak, amely a másik elkísérésével írható le leginkább. Egy kapaszkodó elején néhány lépést közösen megtenni vele, amíg szert tesz kellő bátorságra és erőre. Az irgalmasság eme cselekedete: „Meg tudod csinálni, de segítsek az indulásban!” Nem csupán szociális támogatásról van szó, hanem olyanokról is, akikben feltámadt az istenkeresés vágya. Kísérőkre van szükségük, hogy feltegyék kérdéseiket, hogy egy darabon járják együtt velük a hit felé vezető utat.

5. Osztozom veled

A jövőben sem lesz tökéletes igazságosság ezen a földön. A legtökéletesebb gondoskodás jellemezte világban is szükség lesz arra, hogy megosszuk pénzünket és adottságainkat a rászorulókkal, hogy osztozunk velük a lehetőségekben és esélyekben.

6. Meglátogatlak

Jobb a másikat otthonában meglátogatni, mint várni, hogy ő keressen fel engem. A látogatás közösséget teremt. Ott lépünk érintkezésbe a másik emberrel, ahol az biztonságban és erősnek érzi magát.

7. Imádkozom érted

Aki embertársáért imádkozik, az más szemmel tekint rá. Más módon találkozik vele. A „nem keresztények” is hálások szoktak lenni, ha imádkozunk értük. Áldás, ha van olyan hely a településen, ahol minden lakót Isten elé visznek imádságban. Ha szülő vagy, mondd gyermekednek: Imádkozom érted! Járjunk közben ily módon egymásért, leginkább ott, ahol feszültségek mutatkoznak, különösen akkor, amikor romlásnak indulnak a kapcsolatok, olyan nehéz helyzetekben, amelyekkel szavakkal már nem lehet javítani. Isten irgalma hatalmasabb, mint saját tehetetlenségünk és szomorúságunk.

Összeállította:
DEÁK GABRIELLA

Orosházi evangélikus évfordulók 2009-ben

A lábbi összeállításunkba azokat az Orosházi kötődésű jeles evangélikusokat vettük fel, akik 2009-ben 25, 50, 75, 100, 125, 150, 175 vagy 200 éve születtek, illetve haltak meg. Havonként haladunk és tesszük közzé a rövid pályaképeket:

FEBRUÁR

– 200 éve, 1809. február 2-án, Orosházán született SZÉKÁCS JÓZSEF evangélikus püspök, egyházi író, költő, műfordító, a Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd tiszteletbeli tagja.

Az orosházi tímármester fia a négy népiskolai osztály befejezése után a szomszéd Komlóson igyekezett elsajátítani a tót nyelvet, mikor hazahívták. Társai között ugyanis nem akadt olyan, aki a templomi évszáz vizsgán elmondja a beköszöntőt. Később apja Gyulára indult vele, hogy inasnak szegődtesse, a tekintélyes Szigethy János lelkész azonban visszafordította a fiút szállító lovas kocsit. Így lett felemelkedésének első állomása a mezőberényi gimnázium, majd a „legmagyarabb” iskolába, Sopronba vezetett az útja. Itt három évig bölcseletet és teológiát hallgatott, egyik igen jeles tagja volt a Kis János vezette híres Magyar Társaságnak.

1829-ben Besztercebányán letette a lelkészi vizsgát, majd a következő öt esztendőben a szerb származású Nikolics Péter nevelője lett. Kezdetben Temesváron, aztán Karlócán, majd Pesten. Székács itt megismerkedett a magyar szellemi, irodalmi és egyházi élet jeleseivel. Ezek után tanítványával egy tanévet Eperjesen töltött. 1835-ben Bécsbe és Berlinbe utazott, ahol tökéletesítette németnyelv-tudását, de klasszikafilológiát és filozófiát is hallgatott itt. Bejárta Hollandia és Anglia néhány városát, a lipcsei egyetemen filozófiadoktori címet szerzett.

1836-ban Pesten megjelent műfordításkötete, a *Szerb népdalok és hősrégék* kapcsán az akadémia levelező, a Kisfaludy Társaság rendes tagjává választotta.

1837-ben a pesti evangélikus egyház első magyar lelkésze lett, Kossuth Lajos is gyülekezete tagjai közé tartozott. 1843–1848-ig Török Pállal együtt szerkesztette a *Protestáns Egyházi és Iskolai Lapot*. A forradalom lelkes támogatói közé állt, a szabadságharc bukása után Orosházára menekült. A börtönt ugyan elkerülte, az evangélikusságra azonban továbbra is súlyos nyomás nehezedett. Az 1859. szeptemberi uralkodói pátens ellen tiltakozó gyűlést szerveztek, végül a bécsi udvar engedett: 1860-tól gyűléseket

tarthattak a protestánsok, s elöljárókat is választhattak. A felszabadultabb légkörben Székács Józsefet 1860-ban bányakerületi püspökké avatták. Ezt a legnagyobb egyházi méltóságot 1872-ig viselte. Számtalan önálló kiadványa látott napvilágot, többek között egyházi beszédei, imakönyvei, műfordításai.

1865-től 1869-ig az orosházi választókerület országgyűlési képviselője volt. Két, Pesten született gyermeke élt Orosházán: Etelka, mint Győry Vilmos lelkész felesége, István pedig évtizedekig itt volt jószágigazgató és a község képviselő-testületének meghatározó tagja. Orosházi szobra nem valósult meg, az összegyűjtött pénz bennragadt egy bankcsődnél, még az első világháború előtt, így emléket tér őrzi Orosházán. Székács József 1876. július 29-én, Budapesten fejezte be életét, 67 évesen.

2009. február 8-án, Budapesten, a Deák téri evangélikus templomban tartják a Székács születésének 200. évfordulójára emlékező bicentenáriumi ünnepséget. Várhatóan ekkor kerül ki az Akadémiai Kiadó nyomdájából egy reprezentatív kötet, Székács József eddig csak kéziratban meglévő *Naplója*.

Mi Orosházán szintén készülünk a Székács Emlékév kapcsán a jeles évforduló megünneplésére. Terveink között szerepelnek Székács jelentőségét bemutató előadások, könyvbemutató, tudományos emlékülés, kiállítás stb.

MÁRCIUS

– 150 éve, 1859. március 30-án, Orosházán született PUKÁNSZKY BÉLA lelkész, a Pozsonyi Teológiai Akadémia tanára.

Apai és anyai ősei, a Pukánszki és a Krajcsovics famíliák az 1700-as évek második felében érkeztek a Felvidékről Orosházára.

Elemi iskoláit szülőfalujában, a gimnáziumot Szarvason, a teológiát Budapesten, Pozsonyban, Göttingában és Berlinben végezte. 1884-től haláláig a pozsonyi teológián az ószövetségi tudományok tanára volt. Együtt tanított – mások mellett – Csecsetka Sámuellel, Schneller Istvánnal, Masznyik Endrével, Kovács Sándorral, Raffay Sándorral.

Önálló művei között megemlítendő a *Héber olvasókönyv* (1888), *Az ószövetségi exegesis feladatáról* (1892), a *Héber nyelvtan* (1895), *Az anyag, a bűn és a halál eredete az ótestamentum szerint* (1898).

Ő Pozsonyban fejezte be földi életét 1899-ben, mindössze 40 évesen.

JÚNIUS

– 100 éve, 1909. június 10-én halt meg Budapesten MOKRY SÁMUEL egykori orosházi evangélikus segédlelkész, az első magyar búzanemesítő.

1832-ben látta meg a napvilágot Monostorszegen, apja Mokry György mérnök, anyja Ágoston Vilma, feltehetően az orosházi lelkész Ágoston István lánya. Középiskolai tanulmányait Pozsonyban végezte, ott járhatott teológiára is, amit Halléban fejezett be. A papi munka mellett az agrárpálya is vonzotta, a keszthei gazdasági akadémián is tanult. 1856 májusában érkezett Orosházára segédlelkésznek, Torkos Károly és Mikolay István mellé. Több mint két esztendőt töltött itt, folyamatosan végezte egyházi szolgálatait, hirdette Isten igéjét, kereszttelt, esketett, temetett. 1858 novemberében – már csabai gimnáziumi tanárként – Orosházán kötött házasságot Mikolay Jankával, Mikolay István lelkész és Tessedik Johanna lányával, a példás életű szarvasi reformátor, Tessedik Sámuel unokájával.

A békéscsabai algimnázium igazgatója is volt, majd visszavonult Gerendásra és gazdálkodni kezdett, főként a búzatermesztés érdekelte. Ő volt az első a történelmi Magyarországon, aki 1875-ben megjelentette *Búzanemesítés* című összefoglaló pályamunkáját, amivel nemzetközi hírnevet szerzett.

Orosházán, az alvégi temetőben helyezték végső nyugalomra, a Mikolay család sírboltjában, amit 1982-től Rajki László szobrászművész alkotása díszít.

JÚLIUS

– 75 éve, 1934. július 21-én, Orosházán halt meg BULLA SÁNDOR, településünk első községi mérnöke, evangélikus egyházközségünk neves felügyelője.

Apja a polgárosodó Orosháza egyik vezető alakja volt, 1850-ben született fiát Budapesten, a Műegyetemen taníttatta, ahol 1876-ban szerzett mérnöki diplomát.

1884-től foglalta el orosházi állását, 1899-ig hatalmas munkát végezve a falu fejlesztése terén. 1897-től közel negyedszázadig az orosházi evangélikus egyházközség felügyelője, Harsányi Sándor, Veres József, Kovács Andor, Hajts Bálint, Okályi G. Adolf, Horémusz Pál és Kálmán Rezső lelkészek mellett. Az egy évszázada álló Meszes-kisközi egyházi épületsor és a Győry Vilmos tér sarkán felépült evangélikus bérpalota is az ő felügyelősége alatt valósult meg. 1915-től 1930-ig a kardoskúti egyházközség felügyelői tisztségét is betöltötte.

NOVEMBER

– 125 éve, 1884. november 4-én, Pusztaföldváron született SZIMONIDESZ LAJOS evangélikus lelkész, művelődéstörténész, tábori püspök.

Ősei között tartjuk számon a templomokat felépítő Szimonidesz János lelkészt. Szűrszabó apja gazdálkodni kezdett, a törekvő emberek közé tartozott, földet vásárolt a kiparcellázott földvári pusztán.

Szimonidesz Lajos teológiai tanulmányait Pozsonyban végezte, majd 1907-ben Göttingenben fejezte be. Nagybörzsönyi lelkészként 1919-ben elvállalta a község direktóriumi elnöki tisztségét, ezért 1922-ben megfosztották hivatalától. Ezután banktisztviselőként majd újságíróként dolgozott, sok könyve jelent meg. Ezek közül a jelentősebbek: *Jézus élete* (1922), *A világ vallásai* (1928), *Napjaink vallási forradalmi* (1936). Az 1930-as években fogalmazódott meg benne az a gondolat, hogy ősei szülő- és lakhelyének, Orosházának a történetét feldolgozza. A munkát nem sikerült megjelentetnie, kéziratait jelenleg is a helyi múzeum őrzi. 20 ezer kötetes könyvtára volt. 1948-tól 1952-ig protestáns tábori püspökként szolgált. Budapesten halt meg 1965-ben.

DECEMBER

– 125 éve, 1884. december 11-én, Hódmezővásárhelyen született HORÉMUSZ PÁL orosházi evangélikus lelkész.

Vásárhelyi iparos családból származott, 1903-tól 1907-ig a pozsonyi teológiai akadémián tanult. Orosházi segédlelkészkedése után Nagyszentmiklóstra hívták, majd 1911-ben megválasztották orosházi lelkésznek. Feladatai közé tartozott a fiú és leány polgári iskolai, a tanonciskolai hitoktatás, valamint a külterületi hívek gondozása. Hitte, hogy 1919-ben egy igazságosabb társadalom születik, s politikai szerepet vállalt. A proletárdiktatúra bukása után, 1921-ben állásvesztésre ítélték, végül 1922-ben nyerte vissza orosházi lelkészi pozícióját. Igyekezett segíteni a szegényeken, az akkortájt szerveződő Rákóczi-telep nyomorgó lakosságán.

Állandó munkatársa volt az 1927-ben elindított Orosházi Evangélikusok Lapjának, majd 1934-től 1936-ig az Orosházi Evangélikus Élet című újságnak. Amikor 1937-ben megalapították az Orosházi Evangélikus Gimnáziumot, ő volt az igazgató lelkész. 1953-ban vonult nyugalmába, 1957. november 15-én fejezte be életét Orosházán. Sírja az alvégi temetőben található.

KOSZORÚS OSZKÁR

Ünnepi alkalmak...

... ADVENTI IDŐBEN

- MINDEN ADVENTI VASÁRNAPON, a délelőtti istentiszteleten ünnepeljük az Úr szent vacsoráját. A „harmadik csütörtök” úrvacsorai alkalmát decemberben is megtartjuk, azaz a december 18-i csütörtökön az Úr megterített asztala vár ránk, hogy ez az alkalom is elmélyítse a nagy ünnepre való készülődésünket.
- DECEMBER 13-ÁN, SZOMBATON, 14.00 órai kezdettel gyermekek adventi délutánja lesz iskolánkban, ahol – a hagyományoknak megfelelően – sor kerül kézműves-foglalkozásra, vásárra, ajándékok készítésére, közös éneklésre, játékra is. Bármikor érdemes megérkezni erre az alkalomra. A gyermekeket egyedül is, de a szüleikkel is szeretettel hívjuk és várjuk! A gyermekek adventi délutánjának befejező alkalmát iskolánkban a 16.00 órákor kezdődő ifjúsági istentisztelet (Deák László igazgatólelkész).
- DECEMBER 14-ÉN, ADVENT 3. VASÁRNAPJÁN, 9.00 órákor gyermek-istentisztelet (Deák László). 10.00 órákor istentisztelet és úrvacsora. 17.00 órákor ugyancsak istentisztelet (Laczkai János másodlelkész).
- DECEMBER 21-ÉN, ADVENT 4. VASÁRNAPJÁN, 9.00 órákor gyermek-istentisztelet (Deák László igazgatólelkész). 10.00 órákor istentisztelet és úrvacsora. Este 17.00 órákor ismét istentisztelet (Kopf András iskolalelkész).

... KARÁCSONYKOR

- DECEMBER 24-ÉN, SZERDÁN, 15.00 órai kezdettel *gyermekek karácsonya* lesz templomunkban. Betlehemes műsor, közös éneklés, így köszöntjük gyermeki lélekkel az Úr Jézus születését (Deák László). 17.00 órákor *szentestei istentisztelet* a templomban. Textus, igehirdetési alapigye egyházunk rendje szerint: Jn 7,28–29 (Laczkai János). 23.30 órai kezdettel *Karácsonyi ballada* címmel az Immanuel zenekar szent éjszakához illő zenés műsora. Ez az alkalom is az Úr Jézus születését köszönti. A zenekar tagjai: Buri Bianka, Hajdú Zoltán, K. Tóth László, Körmöczi Enikő, Körmöczi Zoltán, Szőke Szabolcs, Vili Balázs. Igei áhítatot tart: Deák László.
- DECEMBER 25-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN, 10.00 órától *ünnepi istentisztelet úrvacsorával* (Deák László).
- DECEMBER 26-ÁN, PÉNTEKEN, 10.00 órától *ünnepi istentisztelet úrvacsorával* (Ribár János esperes).
- DECEMBER 28-ÁN, VASÁRNAP, 10.00 órai kezdettel *istentisztelet* (Laczkai János másodlelkész). 17.00 órákor istentisztelet az új liturgia szerint (Ribár János).

... AZ ÉV FORDULÓJÁN

- DECEMBER 31-ÉN, SZERDÁN, 17.00 órákor *istentisztelet és úrvacsora* (Deák László).
- JANUÁR 1-JÉN, CSÜTÖRTÖKÖN, 10.00 órákor *újévi istentisztelet és úrvacsora* (Ribár János esperes). 17.00 órákor (később ébredőknek és bárkinek) *istentisztelet és úrvacsora* (Deák László).
- JANUÁR 4-ÉN, VASÁRNAP, 10.00 órákor *istentisztelet és úrvacsora* (Deák László). 17.00 órákor *istentisztelet* (Ribár János).
- JANUÁR 6-ÁN, KEDDEN, vízkereszt ünnepén, 10.00 órákor *istentisztelet* (Kopf András). 17.00 órai kezdettel presbiterek és képviselő-testületi tagok számára „*vízkereszt bibliaóra*”. Téma a vízkereszt és az esztendő igéje (Ribár János és Deák László).

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN MINDEN IGEI ALKALMUNKON!

* * *

BUSZJÁRAT

Minden vasárnap 8.45-kor indul az iskolabusz, hogy nehezen mozgó gyülekezeti tagjainkat összegyűjtse és behozza istentiszteletünkre. Igényt erre a szolgáltatásra a Lelkészi Hivatalban lehet bejelenteni.

Hollywoodi hírességek vallomásai a hitről

Talán nem is gondolt még arra a Kedves Olvasó, hogy Hollywood hírességei között akadnak olyanok is, akik hívő emberek. Bár egyesek valóban kételkednek a felsőbb hatalmak létében, ám mások igen is mélyen hisznek a spiritualitásban, sőt megint mások valamilyen vallás vagy egyház tagjai.

Ray Comfort pár éve megjelent könyvében, az „Amiben Hollywood hisz: Betekintés a hírességek hitébe” (Genesis Publishing Group) sztárok vallanak Istenről és a hitről alkotott érzéseikről:

Nick Nolte

„Nehézségeim vannak Istennel és a hittel. Ott van pl. a kérdés: ha Isten a maga képmására teremtette az embert, akkor Isten valójában hogyan is néz ki.”

Whitney Houston

„Baptista családban nőttem fel. Még most is baptista vagyok. Totálisan függök Istentől és mély hitem van.”

Dan Aykroyd

„Én nem vagyok egy olyan ember, akit forróvérű, praktizáló katolikusnak neveznek, mégis évente párszor bekukkantok a mellékajton át egy-egy templomba.”

Britney Spears

„A családom, az Isten és a férjem: ez az én életem. Nem akarok félni. Nem tudok tükön és szögeken át lépkedve járni. Ezért aztán inkább imádkozom. Imádkozom minden este.”

Martin Sheen

„Sosem vesztettem el a hitemet... De mint minden modern katolikus, egy időben úgy éreztem, hogy az egyházból kinőttem.

Mostanában a lelkemben dúl a vita, miért is nem adtam ezt át a gyermekeimnek, éppúgy, ahogyan ezt velem tették a szüleim. Ott volt a kegyelem, amikor szükségem volt rá. Hitben nevelkedtem és a hit azóta is velem van.”

Denzel Washington

„Nem kételkedem abban, hogy van Isten, hiszen egész életemben éreztem Isten kezének irányítását. Igen, hiszek Istenben és a Bibliában.”

Jim Carrey

„Sokszor megpróbáltuk már Istent valamiféleképpen humanizálni. De ő csak egy fényugár az ajtóban vagy valami ilyesmi. Mindig is nagy hitem volt. Minden, ami az életemben történt, az valami jó miatt történt. Általában mindig hullik rám az áldás. Egyik áldás jön a másik után és ez olyan, mint amikor esőben áll az ember. Hihetetlen.”

Pamela Anderson

„Hiszek Istenben. Hiszem, hogy van értelme annak, amin át kellett mennem életem során. Járok templomba és a gyerekeimet is vasárnapi iskolába járatom, mert hiszem, hogy ezt kell tennem. Ez része az életemnek.”

Katie Couric

„A presbiteriánus egyházban nőttem fel. Úgy vélem, hogy a hitem kiállta a próbát. Egy időben valóban mérges voltam az egészre, elfordultam az egyháztól, de nemrégiben visszatértem a gyülekezetembe. Mostanában templomba járó lettem, ami elmélkedésre készítet és erőt ad. Csodálom azokat az embereket, akiknek mély hitük van.”

Ben Affleck

„Megvan a saját spirituális társam, amely része a nyugati keresztény spiritualitásnak. Ez nagy hatással van rám.”

Jack Nicholson

„Most nem hiszek Istenben. Nagy tisztelettel viseltetem viszont azok iránt, akik hisznek. Látom, hogy ez milyen mély, megnyugtató tapasztalat.”

Halle Berry

„Tudom, hogy van Isten – az Isten, aki mindig velem van, és mindentől megóv

engem. Meditálok és imádkozom, amikor csak tehetem. A hit és annak elfogadása, hogy Isten az életem ereje és vezetője, mindig is befolyásolta az életemet. Ez segített abban, hogy az élet viharaiban is kitartsak, hogy legyen mindig tovább, hogy legyen mindig reménységem.”

Mel Gibson

„Mindig is hittem Istenben, hogy ő van és létezik. De volt életemnek olyan szakasza is, amikor eltávolodtam tőle, és Istennél sokkal többet jelentett számomra a színpad. Ám volt egy pont, amikor rá kellett jönnöm, hogy szükségem van valakire, valami többre, mert különben nem fogom túlélni ezt az egészet.”

Madonna

„Az egyetlen dolog, ami számít az életben, az a lelkünk állapota. Ez nagyon kemény, mivel én a szórakoztatóiparban dolgozom, amely teljesen az illúzióra és a fizikai világra épül. A legnagyobb sikerem, hogy felismertem, Isten kézzel foghatóan mindig velem van.”

Andy Griffith

„Hiszem, hogy minden helyzetben, függetlenül attól, hogy mennyire nehéz, Isten kegyelme ott van, annak ellenére, hogy sokszor szenvedünk, és nehézségeink támadnak. A lélek békessége pedig sokkal magasabbra is elvezethet bennünket.”

Chuck Norris

„Bizony úgy érzem, hogy Isten a sarkamban van. Szerencsés vagyok. Hiszek a spiritualitásban. Mélyen vallásos ember vagyok. Túl sok dolog van az életben, amivel meg kell küzdenünk. Ez azt hiszem Istenbevetett hit nélkül szinte lehetetlen.”

BOLLA ZSUZSANNA
összeállítása

(Forrás: a Magyarországi Evangélikus Egyház honlapja)

Diakóniai hírek

„Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.” [Jk 4,17]

Kissé hosszúra nyúlt nyári szünet után szeptember utolsó hétfőjén tanácskozássra gyűlt össze a csoport. Nagy örömmre szolgált, hogy teljes létszámmal jelen voltunk. Mindenkinek hiányzott a meghitt, szerető együttlét.

Esperes úr áhítata után Deák lelkész úr tartott rövid ismertetést a György Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat működéséről. Megelégedéssel vettük tudomásul, hogy a kezdeti nehézségek után egyre több az idős jelentkező, aki segítséget kér és kap.

Voltak olyan elképzelések, hogy ezután a mi látogatásainkra nem lesz szükség. Meggyőződés – és ezzel mindenki egyet értett – ez nem így van. Sőt, nekünk a szolgálat tagjaival együtt kell tovább segíteni, hiszen az ő idejük kevés, nem tudnak hosszabb időt egy-egy testvérnél eltölteni. A mi dolgunk pedig nem az egészségügyi, hanem a lelki gondozás: Isten igéjét elvinni az egyedül élőkhez, beszélgetni velük, meghallgatni őket.

Megegyeztünk abban, hogy továbbra is minden hónap utolsó hétfőjén (kivéve decemberben) megtartjuk a szokásos összejövetelt. Csoportunk két taggal gyarapodott. Dr. Rusznák Jolán már előzőleg is többször segített templomba eljutni olyannak, aki nehézkes mozgása miatt a buszra sem tudna felszállni. A szeretetszolgálat szervezésében is segített. A másik Csécei Pálné. Ő új területen keres fel időseket, akik várják a szerető segítséget. Csoportunk kezd idősödni, ezért szeretettel várjuk azokat, akik indíttatást éreznek a szolgálat végzésére.

Tervünk, hogy a már évek óta szokásos karácsonyi asztaldíszeket az idén is elkészítjük. Igés kártya kíséretében felkeressük velük a testvéreket, hogy a fellobbanó gyertya fényénél érezzék, nincsenek egyedül. A karácsonyi csendben is segítő kezek nyúlnak feléjük. A továbbiakban is ellátogatunk hozzájuk, hiszen az egyre nehezebb életkörülmények között még jobban várják a megértést, szerető beszélgetést.

KOVÁCS TIBORNÉ

Ünnep a szeretetszolgálatnál

Közeledik újra a karácsony, a nyitott üzletek, a felkínált ajándékok, a pénztárcájukat nézegető emberek. És közben a reklám szinte mindenütt. Az egyik nagy bevásárlóközpontnál így csábít: „Nálunk mindig karácsony van!” Szeretetszolgálatunk szlogenje is lehetne ez: nálunk mindig karácsony van!

Persze nem az üzlet vagy a karácsonyi hangulat miatt, hanem a karácsony igazi lényege, a megélt szeretet miatt. Mert karácsony az igaz isteni szeretet ünnepe. A minket szerető Isten nem hagyja elveszni az emberiséget, minket, az Ő gyermekeit. Igaz, belegabalyodtunk a bűneinkbe, de hozzánk illő megoldást választott, hogy kíméltsen minket a bűn mocsarából, a kárhózat poklából. Emberi formát vett magára, így fordul felénk Jézus Krisztusban, így nyújtja felénk a kezét. S ad tanácsot, reményt, kiutat, menekülést, sokféle formában. S hálásan fogadjuk a szeretetét. A megajándékozott, az isteni megváltó szeretetet átélő ember pedig tovább akarja adni ezt a csodálatos szeretetet! A kicsinyek, az elesettek felé különösen is...

Nálunk tehát mindig karácsony van!

Talán kevésbé a külsőségek, hanem sokkal inkább a szolgálatunkból fakadóan, amely az isteni szeretetből táplálkozik. Ezért vagyunk szeretetszolgálat. Ezért vagyunk evangélikusszeretetszolgálat.

Mit kínálunk az adventi, karácsonyi ünnepek alatt? Ugyanazt, mint az ünnepi időben: egy jó szót, közösségi élményeket, amire hétfőtől szombatig be lehet térni hozzánk a György Vilmos tér felől nyíló gyülekezeti terembe. Lehet lapozgatni az újságokat, könyveket, s jó szót szólhatunk egymáshoz. Közben jól esik egy tea a téli időjárásban. Bárkit szeretettel látunk! Aztán kínálunk – testvérenként, a házi segítségnyújtás keretében – segítő kezeket, hogy az ünnepre lakásunk, környezetünk ünnepibbé váljon. Kínálunk meleg ételt, ünnepi falatokat, cselekvő szeretetet, és reméljük, hogy szeretetszolgálatunk által is közelebb jön sokakhoz a karácsony igaz ünnepe.

Hétfőtől péntekig 8–16 óráig, szombaton pedig 10–12 óráig vagyunk nyitva.

LÓCZINÉ KRAJCZÁR EMESE
intézményvezető

Adventi és karácsonyi alkalmak a leánygyülekezetekben

Minden szokásos vasárnapi és hétközi istentiszteletet, valamint bibliórát megtartunk adventben, ezen felül:

- december 6-án, szombaton, 14.00 órákor karácsonyi színdarabra készülünk Rákóczi-telepen;
- december 13-án, szombaton, 14.00 órákor karácsonyi kézművészség Szentetornyán;
- december 17-én, szerdán, 15.00 órákor „Baba-mama klub” Kardoskúton;
- december 20-án, szombaton, 14.00 órákor karácsonyi színdarabra készülünk Rákóczi-telepen (ennek az időpontja a munkanap miatt módosulhat);
- december 21-én, vasárnap, mindhárom leánygyülekezetben szokás szerint megtartjuk istentiszteletünket. Szentetornyán és Rákóczi-telepen úrvacsorás istentisztelet lesz;
- december 25-én, csütörtökön, Szentetornyán 8.30 órákor ünnepi istentisztelet lesz, melyre a gyermekek színdarabban készülnek és ajándékot kapnak a gyülekezettől;
- december 25-én, csütörtökön, Rákóczi-telepen, 10.00 órákor ünnepi istentisztelet lesz, melyre a gyermekek színdarabban készülnek és ajándékot kapnak a gyülekezettől;
- december 25-én, csütörtökön, Kardoskúton, 14.00 órákor ünnepi istentisztelet lesz, melyre a gyermekek színdarabban készülnek és ajándékot kapnak a gyülekezettől, utána úrvacsoraosztás;
- december 28-án, vasárnap mindhárom leánygyülekezetben szokás szerint megtartjuk istentiszteletünket;
- január 4-én, vasárnap, az év első istentisztelete Szentetornyán és Rákóczi-telepen úrvacsoraosztással;
- január 11-én lesz Kardoskúton az év első evangélikus istentisztelete;

Az adventi alkalmak és a kézműves foglalkozások a gyerekek számára ingyenesek. Minden alkalomra mindenkit szeretettel várunk!

LACZKI JÁNOS

Fénysugár-híradó

Fél év telt el azóta, hogy legutóbb jelentkeztünk. A tavaszi és a nyári hónapokban felmerült egészségügyi gondjaim ellenére egyesületünk tagjai hűségesen és kitartóan jártak összejöveteleinkre. Betegségem idején és azóta is meghatódva tapasztaltam szeretetüket. Éreztem az imádságot, amely erőt adott gyógyulásomhoz. Bár minden beteg ember mögött lenne ilyen imádkozó közösség! Mindenkinnek sok szeretettel köszönöm az együttérző és a féltő aggodást.

Együttléteinket minden alkalommal megkoronázza, hogy hallhatjuk Isten igéjét. Hiszen keddenként áhítaton veszünk részt, csütörtök este pedig istentiszteleten. Tapasztalatunk szerint a lelkészek is örömmel szolgálnak közösségünkben. Még színesebbé teszi találkozásainkat az, amikor Deák Gabi érkezik hozzánk gitárral és új énekeket tanulhatunk. Az idősek máskor is nagy kedvvel énekelnek.

Az asszonyok többsége szorgalmasan kézimunkázik. A sebkötöző fáslik készítése folyamatos, legutóbb 42 darabot adtunk fel a lepramisszió címére, ahonnan továbbítják a világ távoli tájaira, a rászorulóknak. A templompadokon lévő párnák közül 150 darab felújítása megtörtént. A gyülekezeti terem székeire elkészítettünk 35 ülőpárnát.

A férfiak kevesebben vannak közöttünk; ők mellett, hogy részt vesznek a beszélgetésekben, szívesen sakkoznak. Délutánjainkat színesebbé teszik a tagjaink által elszavalt versek, a felolvasott szép történetek.

Az idei esztendőben is támogatjuk a Hajléktalanok Átmeneti Szállását és a Családok Átmeneti Otthonát, legutóbb két-két mutatós takarót ajándékoztunk nekik.

Tagjaink közül többen ott vannak a György Vilmos Evangélikus Szeretetszol-

gálat programjain is. Jelen voltunk Kardoskúton az aratási hálaadó és harangavató ünnepségen, ugyanakkor többen ellátogattak a baptista imaházban megtartott istentiszteletre, ahol Deák László igazgatólelkész és felesége szolgált.

Rendszeresen megünnepeljük a névnapokat, családi hangulatban. Mint minden esztendőben, így idén is rendeztünk egy körömpörköltös vacsorát, ahol a fehér asztal mellett sokáig elbeszélgettünk. A kéthavonta tartott szeretetvendégségeken is aktívan részt veszünk, tagjaink is hoznak házi készítésű süteményeket.

Hamarosan eljön advent, a várakozás ideje, amikor készülünk Krisztus születésének megünneplésére. Minden kedves Olvasónknak, áldott, békés, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Éltek 100 évet... vagy többet

Érdekes összeállítást juttatott el lapunkhoz Molnár Lenke tanítónő, aki egyházközségünk levéltárában évek óta kutatja családja régi adatait.

Többek között végigolvasta az 1771-től meglévő evangélikus halotti anyakönyveket, és mellékesen kijegyezte azokat a 100 éveseket vagy idősebbeket, akiket egyházunk szertartása szerint helyeztek végső nyugalomra. Az alábbi személyeket találta:

1. SZABÓ András, élt 102 évet, meghalt 1771. február 22.
2. ERŐS István, élt 101 évet, meghalt 1780. január 11.
3. BALOGH Pál, élt 100 évet, meghalt 1784. december 17.
4. NÉMETH István, élt 100 évet, meghalt 1795. július 18.
5. OTRUBTSÁK János, élt 100 évet, meghalt 1797. október 3.
6. KÖVÁGÓ Jánosné VARGA Katalin, élt 103 évet, meghalt 1805. március 31.
7. KASS János, élt 103 évet, meghalt 1815. január 22.
8. SOLDOS Ferencné PONGRÁTZ Judit, élt 101 évet, meghalt 1815. március 22.
9. IGLITZ János, élt 100 évet, meghalt 1823. március 24.
10. RÁCZ Mária, élt 100 évet, meghalt 1825. szeptember 13.
11. KOVÁTS Judit, élt 100 évet, meghalt 1827. november 21.
12. JÁROLI Zsófia, élt 100 évet, meghalt 1908. október 30.
13. PITI Imréné CZAKÓ Julianna, élt 103 évet, meghalt 1935. április 20.
14. KERESZTES József, élt 100 évet, meghalt 1943. február 22.
15. TOMPA Jánosné BENIAN Éva, élt 100 évet, meghalt 1946. április 22.
16. GOTTSTAGH Sándor, élt 100 évet, meghalt 1946. július 8.
17. DIMÁK Mihályné SZADAI Róza, élt 101 évet, meghalt 1961. december 27.
18. DOMOKI József, élt 100 évet, meghalt 1962. november 24.
19. VARGA Istvánné HORVÁTH Katalin, élt 100 évet, meghalt 1985. március 20.
20. GOMBKÖTŐ Jánosné HÁRI Etelka, élt 100 évet, meghalt 1989. december 13.
21. SZEMENYEI Sándorné JANKÓ Mária, élt 101 évet, meghalt 1990. szept. 6.
22. BARANYAI Józsefné GOMBKÖTŐ Zsuzsanna, élt 101 évet, meghalt 1991. március 22.
23. SZÁSZ József, élt 100 évet, meghalt 1991. május 25.
24. FEKETE István, élt 100 évet, meghalt 2001. november 21.

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

A lélek ajándéka

Minden ember vágyik arra, hogy munkáját hasznosnak érezze és benne sikereket érjen el. Nekünk, akik a szociális szférában dolgozunk és nap mint nap szívbemarkoló élettörténetekkel, sokat szenvedett gyermekekkel találkozunk, kevés sikerélmény adatik. Talán ezért tudunk őszintén örülni a legkisebb eredménynek, előrelépésnek vagy megoldásnak egy gyermek arcán.

Mindennapi életünkben természetesen tartjuk azt, hogy egy gyermek a fejlődése során a megfelelő életszakaszban el tudja sajátítani a korának megfelelő mozdulatokat, mozgásokat, s megtanul beszélni. Vannak olyan gyermekek, akik valamilyen fejlődési rendellenesség vagy sérülés miatt nem tudják ezeket elsajátítani. Ilyenkor nagyon fontos az, hogy minél korábban megkapja a gyermek a számára szükséges fejlesztést.

Intézményünk egyik lakója egy két éves kislány is, aki szintén ezzel a gonddal küzd. Édesanyjával egy évvel ezelőtt kerültek intézményünkbe, akkor a kislány fekvő helyzetben még megfordulni sem tudott. Édesanyja hátrányos szociális helyzete miatt nem tudta biztosítani neki azokat a körülményeket, melyek javítottak volna a kislány egészségén. Az

Balassa Pál

evangélikus lelkész, Orosháza első történetírója

170 éve, 1838-ban került Paksról Orosházára, miután Szigethy János (meggyengült egészsége miatt) lemondott lelkészi állásáról. Több jelentkező közül őt választották meg Mikolay István mellé lelkésznek. Balassa Pál életpályájának korábbi szakaszáról keveset tudunk, talán azt a keveset sem egészen biztosan jól.

Majdnem kétszáz éve, 1812. október 15-én született a nekünk kedves kötődéseket is jelentő Tolna megyei Sárszentlőrincen, ahol édesapja, Balassa János lelkészkedett (édesa. Kutsán Terézia volt).

Tanulmányait előbb Lőrincen, majd Orosházán, a német nyelv elsajátítása miatt Majoson, majd újra Sárszentlőrincen folytatta. Középiskoláit Sopronban, Pozsonyban, Bécsben, az egyetemet Hallében végezte.

Életútját megkíséreljük néhány olyan vonással kiegészíteni, amelyek eddig ismert életrajzából hiányoznak. 1837 nyarán Balassa Pál Paksra került helyettes lelkésznek. Egy szűk évnyi helyettesítés után, 1838. január 28-án a gyülekezet rendes lelkészévé választotta: „Balassa Pál Szentlőrinci segéd Lelki Tanító rendesen választván és meghívattatván a Paksi Evangélikus Gyülekezet Lelki Tanítójának...” Balassa azonban – néhány hónap szolgálat után – júliusban Orosházára jött lelkésznek. Mi indíthatta, hogy ilyen gyorsan helyet vál-

toztasson? Csak feltevésekre támaszkodhatunk, talán jobban kíváncsított egy olyan magyar gyülekezetbe, mint az orosházi. Paksról való eljövételére július 12-én került sor, ideköltözéséhez három kocsi volt szüksége.

Így lett Ó helységünk sorrendben hatodik lelkésze. A korabeli bejegyzés szövegével élve: „Az Orosházi Ekklesiának Lelki Tanítója.” Első szolgálata 1838. július 20-án volt. (Szigethy János 1838. augusztus 13-án halt meg.)

Közel egy év múltán, 1839. június 12-én, házasságot is itt kötött Nagy Rózával, Nagy Pál tótkomlói hites jegyző és Thomka Mária leányával. Tiszteletes Mikolay István és Tek. Bodoghy József megyei esküdt tanúskodása mellett. Tudható még, hogy T. Balassa Pál Úr menyegzői sátra körüli egész napos fuvarra a község részéről Verasztó Ferenc volt kirendelve, valamint, hogy a lakodalmi költségek fejében az egyház 263 ft. 41 krajcárt vállalt magára. Balassa Pál pedig egy akkor még nem tudható időre szóló, eseményekben, gazdag lelkészi szolgálatot.

Szokatlanok tűnhet, hogy az új lelkész további házieszközeit és egyéb holmijait nem hivatalba lépésének idején, 1838 júliusában, hanem csak egy év múlva, házasságkötése előtt tíz nappal hozatta maga után Orosházára. Forrásunk, az orosházi lakosok által tett „Köz Szolgálatok Jegyző Könyvének” kimutatása szerint ugyanis T. Balassa Pál holmijainak Orosházára hozatala 1839. június 2-án, nyolc „hosszúfuvarral” történt: Ágoston György, Bors János esküdt, Csizmadia András, Csizmadia Istvánné, Tóth Andrásné, Verasztó Mihály és Zsédényi István *kisbíró* szekerei Balassa lelkész úr házi eszközeinek, Szendi Horváth István pedig a lelkész úr kézi eszközeinek szállítására lettek útnak indítva – nem a várható helyre, Paksra, hanem Aradra. A még további, Aradon maradt házi eszközöket június 29-én Sitkei Mihály, július elsején pedig Szabó Mihály fogata hozta el Orosházára. Utóbbi fuvarnak az evangélikus egyház kiadásokat jegyző könyvében is nyoma van: „Szabó M. járván T. Balassa Úr holmijáért Aradra 1 ft. 30 kr.” Vajon Balassa Pál ingóságai azért lehettek Aradon, mert ő korábban aradi lakos lett volna? Ez még ma is feltehető kérdés, mivel megválaszolására további kutatásokat igényel.

Balassa Pál 1844-ben – felkérésre – megírta Orosháza alapításának 100. évfordulójára a település rövid történetét,

melyet 3000 példányban (talán nem véletlenül) Aradon nyomattak ki.

Elsősorban ennek köszönhető, hogy neve az anyakönyvi bejegyzéseken túl is máig fennmaradt. Ritkaságnak számít, hogy családi feljegyzésben is megemlékeznek róla: „házaságra léptem az 1839-dik év Novemb. 21-dik napján. Esküdtető papunk volt az akkor igen szép kézben állott Balassa Pál. Elő beszédének jelszava volt – Ahova menendesz én is oda menénedek, és ahol lakándasz én is ott lakándok. (Ruth I. 16.)”

Balassa Pál részese volt az 1848/49-es forradalmi megmozdulásoknak. 1849 júliusában hazafias magatartása, egy templomi rendelet nyilvános felolvasásának megtagadása, illetve mivel a szószekekről (állítólag boros fővel) „politikai vétségű beszédet mondott”, a nagyváradi haditörvényszék elrendelte letartóztatását. Szabadon engedték ugyan, de később, koholt vád alapján, „eltiltott forradalmi iratok tartása miatt” négy hónapig fogva tartották. 1850 januárjában fosztották meg papi állásától. Felesége 15 évi házasság után fiatalon, 35 éves korában halt meg, 1854-ben. Házasságukból gyermek nem született, nevelt fia és lánya segítettek.

Balassa Pál „magánzóként” továbbra is Orosházán élt, gazdálkodásból tartotta fenn magát. 1858-ban bekövetkezett halálakor Orosháza keleti részén, az úgynevezett „vizes temetőben” helyezték örök nyugalomra. E nyugalomát 45 év után, 1903. november 20-án, kényszerűségből megháborgatták, amikor is földi maradványait exhumálták és az alvégi (akkor „Nyugati”-nak nevezett) temetőbe vitték át, ahol a Zalay Gergelyné által építtetett ajándék sírboltban – számos egyháztag jelenlétében – vallásos szertartás mellett újratemették.

Tompa Mihályné saját költségén szemfedőt vett és terített a csontmaradványok fölé, Kertész Antalné pedig kosszorút helyezett a koporsóra. A koporsó és a szállítás költségeit az egyház fedezte. Az említett „vizes temető” ez időben már kerítetlen, elhanyagolt, jórészt szántóföld; hogy Balassa Pál sírja még ott volt, az egyház méltóságát is sértette. 1937 óta utca viseli nevét Orosházán.

Az egyház és városunk jeles személyiségének több mint száz éve áthelyezett nyugvóhelye előtt (az alvégi temető főútja mellett) bárki megállhat egy főhajtásra.

☞ Otthonba kerülés után azonnal megkezdődött a kislány gyógykezelése. A heti többszöri gyógytorna testi fájdalmat okozott a kislánynak, az anyának mindezt végigélni lelki szenvedés volt. Az anyával való közös munka, odafigyelés és lelki támogatás eredményeképpen a kislány néhány napja önállóan felült. A szülő és a gyermek boldogságát látva éreztük úgy igazán, hogy munkánk nem volt hiábavaló. Megalapoztuk egy kislány életét.

Karácsonyhoz közeledvén a legtöbben most azon igyekeznek, hogy drága ajándéktárgyakkal lepjék meg szeretteiket, barátaikat, így próbálván örömet szerezni számukra. Munkánk során mi megtapasztaltuk azt, hogy forintban nem mérhető az a boldogság, amit segítségnyújtással, odafigyeléssel, lelki támogatással tudunk nyújtani embertársainknak. Örömeiket átélve érezhetjük meg azt, mi is az igazi ajándék.

A Családok Átmeneti Otthona munkatársai

VERASZTÓ ANTAL

Csehország régen és ma

Evangélikus egyházunk jóvoltából egy csereüdülésen vehettem részt a csehországi Strá néban, a Cseh Evangélikus Egyház üdülőjében, az Óriáshegységben. Másodmagammal, Honthegyi Zsolt evangélikus lelkésszel együtt jártuk be Csehország nevezetességeit. Az üdülőben velünk párhuzamosan egy nemzetközi keresztyén tábor is volt, amelynek angol nyelvű istentiszteleteire mi is meghívást kaptunk. Utazásunk fő célpontja természetesen Prága volt.

A Betlehem-kápolna ma

Csehország az egyetemes egyháztörténetben nevezetes helyet foglal el, mivel innen indult el a huszitizmus. A mozgalom nevét Jan Hus (Husz János) teológiai tanárról, egyetemi rektorról kapta, aki az előreformációs hitelveket hirdetve mártírként halt meg, amikor a konstanzi zsinaton, Kr. u. 1415-ben Luxemburgi Zsigmond német-római császár menlevelének ellenére máglyán megégették. A husziták hitelvei nagyon hasonlóak az evangélikusokéhoz. A Sola Scriptura, egyedül a Szentírás reformátori elvet ők is vallották. A Bibliát cseh nyelvre lefordították.

Prágai tartózkodásunk alatt ellátogattunk a Betlehem-kápolnába, ahol rendszeresen prédikált Husz János. Az épület egyszerűsége meglepő. A kontraszt a prágai római katolikus templomok túldíszítettsége háttérben különösen is figyelemre méltó.

Prágát a modern tudományok bölcsőjének is lehet nevezni, hiszen ugyancsak itt munkálkodott Johannes Kepler csillagász. Természetesen abban a korban még keveredett a babona a tiszta tudománnyal. A város híres arról is, hogy számos alkimista megfordult benne, hirdelve, hogy ők ismerik az aranycsinálás titkát. Az ő tiszteletükre kis utcácskát is elneveztek az ottani királyi várban, a Hradzsínban.

De nemcsak a fővárost látogattuk meg, hanem egyéb nevezetességet is. Vol-

tunk Jicinben, amely Wallensteinről, az ellenreformáció haduráról, a svéd király, Gusztáv Adolf legnagyobb ellenfeléről híres. A városban, illetve környékén volt otthon Rumcájsz, a cseh „Rózsa Sándor”. Voltunk még a cseh paradicsomban, Könnigrätzben és számos várban és kastélyban.

A huszitizmus sajnos nem volt hosszú életű, mivel hitüket az akkori Európa nem tolerálta. És bár az elején sokszor győzedelmeskedtek, végül legyűrték őket és az ellenreformáció mutatóba is alig hagyott közülük valakit. Ma Csehország lakosságának kevesebb, mint 6%-a tartozik a protestáns egyházakhoz. Európa legvallástalanabb országa ma Csehország. Ateistának vallja magát a lakosság 73 százaléka, és csak 26 százalék állítja magáról, hogy vallásos. A legutóbbi, 2001-ben megtartott népszámlálás eredménye szerint a vallásosak döntő többsége – 2,7 millió ember – a katolikus felekezethez tartozik. Ez az összlakosságnak csaknem 25 százaléka. A többi vallás híveinek száma nagyságrenddel kisebb. Evangélikusnak 117 ezer, huszitának 100 ezer, pravoszlávnak 23 ezer ember vallotta magát.

Mi, orosházi keresztyének sokszor sajnálkozunk azon, hogy milyen kevésen vagyunk, és hogy az országos szinthez képest milyen kevésen vallották magukat keresztyének. Bizony, lehet rosszabb helyzetbe is kerülni. Ezért hálát kell adni azokért, akik még keresztyének vallják magukat.

Ha a cseh testvérek hatása sajnos ma már elenyésző is Csehországban, a közvetett hatásuk annál nagyobb a világ keresztyénségének életére. Hiszen az angol

John Wesley megtérésében nagy szerepet játszottak a testvérek. A világmisszió elindításában is közreműködtek, valamint ők alapították 1722-ben a herrnhuti közösséget, amely mind a mai napig kiadja a Losungot, az evangélikus Útmutatót, amelyet mi is használunk.

A Betlehem-kápolna korabeli rajzon

Csehország gazdasági állapotáról elmondható, hogy sokkal jobb helyzetben vannak, mint mi. A helyiek szerint a privatizációt sokkal óvatosabban és lassabban hajtották végre, mint idehaza. Most ők sokkal gazdagabbak és sokkal nyugodtabbak. Ez a közlekedésben is meglatsszik. A turizmust megbecsülik: a legkisebb falusi műemléket is felújították. A nagy vallástalanság ellenére nem láttunk egy elhanyagolt kis falusi templomot sem.

Végezetül elmondható, hogy jelenleg gazdaságilag irigylésre méltó Csehország helyzete, a keresztyénség mai állapota viszont nem követendő példa, annak ellenére nem, hogy ott is vannak hírséges kis csoportok, akik mindvégig ki-tartanak a hitben.

LACZKI JÁNOS

Jicin városa

Közhírré tétetik...

Meghallgatható igehirdetések

Internet-hozzáféréssel rendelkezők számára tudatosítani kívánjuk, hogy a technikai fejlődésének köszönhetően a vasárnapi istentiszteletek igehirdetései mostantól már utólag is meghallgathatók a <http://church.lutheran.hu/oroshaza> „igehirdetések” linken. Technikai malőr természetesen tud előfordulni, így ha (pl. november 2.) egy vasárnap kimarad, megértéssel kérjük kezelni. Egyébként őszinte szeretettel javasoljuk az igehirdetések akár másodszori meghallgatását is.

Megújulás

Nemcsak a Magyarországi Evangélikus Egyház honlapja újult meg előnyére, hanem – Csehi József hivatalvezető munkájának köszönhetően – orosházi egyház-községünk is. A megújulás formai oldala erősebb, mint a tartalmi, de reményeségünk szerint a tartalmi oldal is gazdagodik, kiegészül. Ha valaki rákattint a linkjeinkre, talál dokumentumértékű, azaz a múlthoz tartozó felvételeket, képeket, és dicséretes, hogy ugyanott Harangszó újságunk számai – a 2000. esztendőig visszamenőleg – maradéktalanul hozzáférhetőek.

Közérdekű blogok

Harangszó újságunk szívesen ajánlja Deák László igazgatólelkész blogját is, mely a <http://laci73.blog.hu/> címen érhető el. Ott napi pontossággal nyomon követhető gyülekezeti életünk összes aktuális eseménye. S a technika lehetővé teszi azt is, hogy bárki hozzászólhat ezekhez az alkalmakhoz, illetve megszólalhat, vagyis felteheti kérdéseit, megfogalmazhatja véleményét.

Igazgatólelkészünk felesége, Deák Gabriella szintén „blogol”, mégpedig ezen a címen: <http://dgabi.blogter.hu/> Itt értékes lelki, szellemi kincseket tesz közzé. Például a legutolsó alkalommal részletet láthattunk a híres „Luther” filmről. Szép énekek, versek hallgathatók meg, illetve léleképítő gondolatok olvashatók.

Férfiak sátra

Sitkei Ferenc gondnoktestvérünk kezdeményezésére megalakult a „Férfiak sátra” nevű közösség, amely havonta egy alkalommal, minden hónap második csütörtök estéjén, találkozik, és igei dolgokról beszélgetnek a résztvevők. Az alkalom a csütörtöki istentisztelet után kezdődik, általában 18.00 órai kezdettel. Eddig nagyon jó tapasztalataink voltak,

mert öröm, hogy vannak istenfélő férfiak is. A közösségnek saját témája van, mégpedig a Biblia férfi alakjainak történetét, viselkedését tanulmányozzák közösen. Például december 11-én, csütörtökön Noé története következik. 2009. január 8-án pedig Ábrahám történetére kerül sor.

Folytatódik a bibliaiskola

Örömmel tájékoztatjuk az Olvasóinkat, hogy folytatódik az Orosházi Evangélikus Bibliaiskola nevű kezdeményezés az alábbi témákkal (a kezdetektől közzé tesszük időpontokkal, és előadók-kal együtt). Rövidítések: *DL* = Deák László igazgatólelkész, *RJ* = Ribár János esperes-lelkész.

1.) november 7.: A Szentírás kialakulása, felépítése, szövege, fordításai (*DL*)

2.) november 21.: A Szentírás dogmatikai megközelítése (*RJ*)

3.) december 5.: A négy evangélium sajátosságai és a szinoptikuskérdés (*DL*)

4.) december 19.: A kinyilatkoztatás (*RJ*)

2009-ben:
5.) január 9.: Az apostolok Cselekedetei és a páli levelek felépítése, felosztása (*DL*)

6.) január 23.: Az egyház hitvallásai (*RJ*)

7.) február 6.: Katolikus levelek (általános levelek, közönséges levelek) felépítése, felosztása a Zsidókhoz írt levélről Júdás leveléig (*DL*)

8.) február 20.: A bűn és az ember (*RJ*)

9.) március 6.: A Jelenések könyve (*DL*)

10.) március 20.: A megváltás (krisztológia) (*RJ*)

11.) április 3.: Az Ószövetség felépítése részletesen, rétegei és az Ószövetség szerepe és helye életünkben (*DL*)

12.) április 17.: Isten gondviselése (*RJ*)

13.) május 1.: Áttekintés Mózes első könyvétől Eszter könyvéig (Tóra és történeti könyvek) (*DL*)

14.) május 15.: Pünkösöd és az egyház (*RJ*)

15.) május 29.: Áttekintés Jób könyvétől Malakiás könyvéig. (Bölcsességirodalom és próféták) (*DL*)

16.) június 12.: közös záróbeszélgetés ... a folytatásra 2009. szeptember 16-tól kerül sor

A bibliaiskola alkalmába bármikor be lehet kapcsolódni, bár javasoljuk a folyamatos részvételt, továbbképzésünk értelmében. Az alkalmakat péntekenként tartjuk, a kezdés időpontja: mindig 17.00 óra! (A május 1-jei alkalom a szünnap miatt jelenleg még kérdéses.) Helyszín a gyülekezeti terem.

A szentség ünneplésének technikai kérdései

Egy ideje elterjedt az a nem helytelen szokás, hogy az úrvacsora szentségét ünneplő testvérek egy része kézbe kéri az ostyát, amelyben Jézus Krisztus (in, cum, sub = benne, vele, általa) valóságosan jelen van. Tehát éppen ezért a látható ostyával nagyon nagy respektussal, tisztelettel, alázatosan kell bánni, mert Jézus Krisztus valóságos teste! Csak alázatos áhítattal szabad átvenni. Ezért technikailag azt javasoljuk – nem sorolva fel a látható formátumokat –, hogy a két tenyér felfelé nyitottan egymáson nyugodjon, és a lelkész úgy helyezheti el a felső tenyér felületén az ostyát. Ekkor az alsó kéz két ujjával vesszük az ostyát, és utána – mozgó úrvacsora esetében – lépünk tovább a kehely felé. Természetesen a hagyományos módszer is megengedett.

Jó gyakorlat, ha valaki úgy érzi, hogy megfázott vagy tart a fertőzéstől, hogy az ostyát beleérinti a kehelyben levő borba, amely az Úr Jézus Krisztus (in, cum, sub = benne, vele, általa) értünk kiontott vére.

Amikor láthatóan nagyobb létszámú az oltári szentség ünneplőinek száma, akkor mozgó úrvacsorát tartunk, egyébként maradunk a hagyományos, megszokott – térdeplő – forma mellett.

Itt is felhívjuk a figyelmet, hogy az Úr szent vacsorájának ünneplése nagyon fontos lelki alkalom. Csodálatos dolog az igehirdetést is hallgatni, és továbbra is központi súlya van a hirdetett igének, de ugyanakkor az úrvacsora ünneplését azért is szorgalmazzuk, mert ott még inkább átélhető hitünk szent titka, annak a megtapasztalása, hogy Jézus Krisztus valóban önmagát adta értünk. A helyes felkészülés a szentségi alkalomra az, hogy – a gyónás mellett – a megfelelő lelki alázat és megrendült áhítat ott legyen a szívünkben. Ez nagyon fontos szentségi élmény, hitünk minőségét erősíti.

Kerekasztal-beszélgetés a Biblia éve alkalmából Szegeden

A Szegedi Közéleti Kávéház novemberi rendezvénysorozatának keretein belül került megrendezésre a „Sokarcú Biblia – Kerekasztal-beszélgetés a Biblia évének tapasztalatairól” című pódiumbeszélgetés négy egyház vezetőjének részvételével, november 25-én, 19.00 órai kezdettel, a szegedi Honvéd téri református templomban. A dispután részt vettek: dr. Bölcskei Gusztáv református püspök, Gáncs Péter evangélikus püspök, dr. Imrényi Tibor ortodox lelkész és dr. Kiss-

☞ Rigó László római katolikus püspök. A rendezvény házigazdája a Szegedi Református Egyetemi Lelkészség volt.

Örültünk a hírek. A Biblia évének a következők miatt volt értelme: ha az átlagnál több eladott Biblia a következő esztendőben és évtizedben is olvasott könyvvé lesz. Ha az olvasó tisztában van azzal, hogy a Biblia kevesebb, mint Isten ígéje, mert Isten Lelke nélkül a Biblia csak könyvek (biblosz = könyv) gyűjteménye (többes számban görögül könyvtár), azaz könyvek, azaz Biblia. Csak a folyamatos pünkösdi (Lélek kiáradása) biztosítja, hogy a Biblián keresztül az Isten ígéje (megszólító szava) szólal meg. Szentlélek nélkül a Biblia is csak egy könyv. Sőt: Szentlélek nélkül lesz papíros papává.

Evangélikus múzeum, Budapest

„A magyar–finn egyházi kapcsolatok története” címmel időszaki kiállítás nyílt november 12-én az Evangélikus Országos Múzeumban (Bp. V., Deák tér 4.) *Forrás: Evangélikus Hírszolgálat*

Atárlatot dr. Csepregi Márta egyetemi docens személyes emlékeit is felidézve beszéddel nyitotta meg, melyben egyebek mellett ismertette a finn–magyar testvéregyházi kapcsolatok történetét, annak jelentős korszakait, valamint szövegezte a magyar evangélikus egyház azon 54 gyülekezetéről, mely testvér-gyülekezeti kapcsolatot ápol finn evangélikus gyülekezetekkel. A megnyitón a Te Deum kamarakórus Mekis Péter vezetésével finnül és magyarul is énekelt. A bőséges fotóanyagot és írott dokumentációt bemutató kiállításához Harmati Béla László, az EOM igazgatója „Északi fény” címmel írt összefoglalót.

Megjegyzés: egy részt javasoljuk, hogy a fővárosban járó evangélikus testvéreink tudatosítsák, ezt az evangélikus múzeumot (is) szabad látogatni, másrészt mi is örömmel gondolunk finn testvérgyülekezetünkre, hiszen már jelentős közös történelmünk van a tampere-härmäläi finn evangélikusokkal.

Biblia-kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban a Biblia Éve alkalmából

A Biblia Évének legutóbbi központi rendezvénye az Országos Széchényi Könyvtárban, november 21-én megnyitott Biblia-kiállítás. A Magyar Bibliatársulat közreműködésével megvalósuló tárlat célja a magyar nyelvű Biblia történetének bemutatása, a különböző fordításokkal, kiadásokkal és a Biblia hatásával kapcsolatos ismeretterjesztés. A kiállítás lényegi eleme még a Biblia tartalmának könnyen érthető, látványos formában történő bemutatása a látogatók számára. Kiállítási anyaggal (saját egyházi gyűjteményeivel) részt vesz a Magyar

Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház is. Az Országos Széchényi Könyvtárban látható Biblia-kiállítás a „Biblia éve 2008” rendezvénysorozat egyik legfontosabb eseménye. Ez fogja összeadni a Magyar Bibliatársulat által végzett, a Bibliával kapcsolatos ismeretterjesztő és az olvasást is nagyban népszerűsítő munkát.

Heti alkalmaink az anyagyülekezetben, Orosházán

– Minden vasárnap három istentiszteletet tartunk:

9.00 óra: gyermek-istentisztelet, amelyet kevés kivétellel Deák László igazgatólelkész tart a Sámuel csoport segítségével.

10.00 óra: gyülekezeti istentisztelet a templomban. Négy vasárnap Deák László és Ribár János lelkészek váltják egymást. Minden ötödik vasárnapon Laczki János másodlelkész, a leánygyülekezetek lelkésze szolgál. A vasárnapokat megelőző héten a szolgálatot végző lelkész a hetes.

17.00 órai kezdettel az új liturgia szerint tartunk istentiszteletet. A jó rend az, hogy a délelőtti istentisztelet lekiója (oltár előtti ige) az esti istentisztelet igehirdetési alapigéje.

– Kedd reggelként 8.00 órakor reggeli áhítat a gyülekezeti teremben.

– Kedd délután 16.00 órai kezdettel a nyugdíjas egyesület keretében áhítat, illetve biblióra.

– Szerdán 17.00 órától gyülekezeti biblióra a hegyi beszédéről, melyet Laczki János másodlelkész vezet.

– Csütörtökön 17.00 órai kezdettel istentisztelet az énekeskönyv 'D' liturgiája szerint, az Útmutatóban található kijelölt ige alapján.

– Pénteken reggel 8.00 órától reggeli áhítat.

– Szombatonként 18.00 órakor ifjúsági biblióra az ifjúsági lakásban.

– A Fénysugár Nyugdíjas Egyesület kedden és csütörtök délután 14.00 órától tartja közösségteremtő összejövetelét.

Alkalmanként:

– Minden második pénteken 17.00 órai kezdettel *bibliaiskola* (a már megadott témák szerint).

– Minden második hétfőn 14.00 órai kezdettel *biblióra a Teréz u. 14-ben*, az idősök otthonában.

– Minden hónap első keddjén 17.00 órai kezdettel *biblióra a presbitérium és a képviselő-testület* számára a gyülekezeti teremben.

– Minden hónap első csütörtökén 14.00 órai kezdettel *igei áhítat az Ezüstfenyő Otthonban* (Táncsics utca, a Táncsics Gimnázium volt (de átépített) kollégiumában).

– Negyedévente és nagy ünnepek előtt *igei alkalom Pustaszőlőssön*, az idősök otthonában, előzetesen megbeszélte időpontokban.

Minden hónap utolsó hétfő délutánján a *diakóniai csoport* tartja összejövetelét, melynek célja: idősök, betegek látogatása, számontartása, ezzel is a lelkészek munkáját igyekeznek segíteni.

Havonta egyszer, szombaton este 18 órai kezdettel ifjúsági istentisztelet. Legközelebb december 13-án, szombaton, 17.00 órai kezdettel az iskolánk dísztermében.

Az igei alkalmak többfunkciósak: megszólíthat Isten ígéje, közösségben lehetünk az Úr Jézussal és egymással, megtalálhatjuk életünk legvégső értelmét, az üdvösséget.

Szeretetvendégség újra

December 7-én, vasárnap, 15.00 órai kezdettel szeretetvendégséget tartunk a gyülekezeti termünkben, amikor *Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelőasszony*, a Magyar Rádió munkatársa, az emlékeztető „Egy csepp emberség” című híres kötet és egyéb értékes írások szerzője. Ez az alkotás nem került passzív magányba a polcra, hanem az „Egycseppes esték” sorozat formájában került megrendezésére az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítványnak köszönhetően. A következő hírt olvastuk kerületi felügyelőnk honlapján:

Az Egycseppes esték júniusi alkalma

Ismét a Gödör klubban találkoztak az „egycseppesek” június 12-én. *Rados Péter* házigazda bevezetőjében arra emlékeztetett, hogy tizenöt évvel ezelőtt, 1993. június 15-én hangzott el először a Magyar Rádióban a *Lelki útravaló* reggel 6.20-kor, szignállal, aláfestő zenével, két-három percben. A *Lelki útravaló* áhítatait lelkészek mondták, szabadon, cenzúra nélkül... *Lengyel Anna* ötlete, műsora volt, amely tartalmában és szerkezetében az Egy csepp emberség előzményének tekinthető... Ezután Lengyel Anna háziasszony személyesen köszöntötte sok vendégét, majd *Virágh László* zenetörténész idézett készülő verseskötetéből. *Piroch Gábor* kaszkadőr után *Illényi Katica* művészetét élvezhettük. Ezt követően *Árva János* tokaji borász mutatkozott be, elhozta háromféle borát. *Szenthelyi Miklós* hegedűművész Bachot és Paganini-t adott elő, *Portisch Lajos* sakkbajnokunk pedig énekelt. Zárásként a csodálatos *St. Martin* muzsikált. Az est társasági-társalgási részében a tokaji borokból fogyaszthattunk.

Naptár / Útmutató

2009-es Útmutató (a napi igeolvasáshoz) és Evangélikus Naptár (tartalom a 24. oldalon) vásárolható istentiszteleteken és/vagy a Lelkészi Hivatalban.

Gyülekezeti iratterjesztésünk

Iratterjesztésünk gondos gazdája továbbra is Hajdú Mária testvérünk, aki a vasárnapi istentiszteletek alkalmával szerény, kedves csendességével várja a vásárlókat templomunk déli kapujának kijáratánál. Kaphatóak nála a Luther Kiadó értékes könyvei, képeslapok, igés lapok, karácsonyi díszek, de Paraklétosz kiadványok is vásárolhatóak. Érdemes megtekinteni a választékokat! Hét közben a gyülekezeti házban is biztosítjuk a vásárlás lehetőségét, mert szeretetszolgálatunk segítőkészségének köszönhetően a gyülekezeti terem egyik asztalára számos megvásárolható, értékes könyvet helyeztek el.

Felhívás kéréssel 2009-re

A 2009-es esztendőben feltámadás ünnepe (húsvét) és pünkösd közötti időszakban kiállítást szervezünk, egyelőre olyan címmel, hogy „Egyházunk kincsei”! Kérjük testvéreinket, olvasóinkat, hogy segítsék ennek a kiállításnak a megszervezését tárgyi adakozásukkal vagy kölcsönadással. Természetesen adományokat is köszönettel veszünk a

kiállítás költségeire, de elsősorban régi, egyházunk történetével összefüggő fényképekre, régi konfirmációs emléklapokra gondolunk, vagy bármilyen dokumentumra, keresztlevelekre, esetleg régi levelekre régi, neves lelkészek aláírásával. Mindennek örülünk, ami a gyülekezeti életünkkel összefügg, így tehát a kéréssel fordulunk mindenkinek, hogy lehetősége szerint segítse kialakítani ezt a kiállítást.

Adventi koncert

December 6-án, szombaton, 17.00 órai kezdettel a ProVocal kamaraegyüttes adventi koncertje volt. Valaki azt mondta, hogy nincs komolyzene és könnyűzene, hanem igényes és igénytelen zene van. Nagyon igényes zene élvezői azok, akik a 2004-ben, baráti körben megalakult kis együttes zenéjét hallgatják. Az emberi lélek elcsendesedésére ad lehetőséget a zene, az igényes zene.

Lelkészek és gyülekezeti tisztviselők politikai szerepvállalásáról

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség Önkormányzata a következő döntést hozta és foglalta jegyzőkönyvbe 2008. októberi gyűlésén: „Az egyházközség elnöksége – lelkészek és felügyelő – csak a presbitérium előzetes véleménye és engedélye alapján vehet részt pártpolitikában.

Csak ilyen engedély birtokában indulhat képviselőjelöltként parlamenti vagy önkormányzati választásokon, és csak ilyen engedély birtokában mondhat véleményt az írott és elektronikus sajtónak is pártpolitikai kérdésekről. A presbitérium engedélye kell ahhoz, hogy az elnökség bármelyik tagja politikai kérdésekről nyilatkozzon, személy vagy párt mellett támogató nyilatkozatot írjon alá.”

Az Evangélikus Egyházközség Elnöksége és Presbitériuma

Meghívást kaptunk városunk önkormányzatától, hogy vegyünk részt az 1956-os városi emléknapon, a Tancsics gimnázium előtti emlékparkban. Evangélikus egyházunk részéről Deák László igazgatólelkész, Koszorús Oszkár egyházügyi felügyelő, Jantos István gyülekezeti felügyelő, és e sorok írója, Ribár János esperes vett részt az ünnepségen, s helyezett el koszorút az '56-os kőnél.

Büszkeséggel néztük fiataljainkat, akik nagy lelkesedéssel és komoly színészi teljesítménnyel adták elő az 1956-os eseményeket felidéző színpadi előadásukat, s akiket a jelenlévő – tisztességes létszámú – ünneplő közönség megtapsolt.

Tíz esztendeje hunyt el...

... vitéz Benkő Pál felügyelő

Hihetetlen, hogy évtizednyi távolságra vagyunk már attól a fájdalommal teli, megdöbbentően szomorú naptól, mikor szembesültünk azzal, hogy vitéz Benkő Pál felügyelő úr, a köztisztvisletben álló Pali bácsi kilépett e földi világból, visszaadta lelkét Teremtő Urának. 1998. december 18-át mutatott a naptár.

Legendák keringtek róla már életében, állta a kemény próbákat. Pilóta volt, repülőgépe oktatás közben kigyulladt, ő összeégett, de Istennek hála, életben maradt. Később súlyos autóbalesetet szenvedett, hosszú hónapok elteltével épült fel. Három évtizedig nem kapott itthon munkát, mezőgazdasági és közgazdasági képzettségét Békéscsabán, majd Kecskeméten kellett kamatoztatnia.

Élete utolsó évtizedét evangélikus egyháza szolgálatában töltötte. Kezdetben képviselő-testületi tag, aztán presbiter, másodfelügyelő, majd az egyházközségi felügyelői tisztséget bízták rá, mindenütt hittel végezte feladatát. Ugyanakkor

egy személyben a megüresedett egyházügyi felügyelőiséget is felvállalta. Ahogy munkahelyein évtizedekig megszokta a rendszeres munkát, ugyanúgy naponta bejárt a lelkesi hivatalba, állandóan készenlétben volt, kereste a szolgálati lehetőségeket.

Jómagam az 1990-es évek elején kerültem közelebb hozzá, mint egyházügyi nem lelkesi jegyző, majd főjegyzőként a helyettese lettem. Az itthoni közös munkák mellett alkalmanként együtt is utaztunk, elsősorban a környező települések evangélikus gyülekezeteihez, szívesen emlékszem zombai útjainkra is.

Hirtelen és megdöbbentő távozásával vált világossá előttünk, milyen sokrétű munkát végzett. Mi itt maradt, nála két évtizeddel fiatalabbak, nem is mertük felvállalni kettős tisztségét. Jantos István követte őt a helyi felügyelői székben, én pedig – Ribár János esperes úr mellett – az egyházmegye világi vezetését vettem át.

Tudom, nem Pali bácsinak van szük-

sége arra, hogy megemlékezzünk róla, hanem nekünk magunknak, akik emberi örökségéből, egyházszeretetéből példát meríthetünk.

Benkő Pál már egy évtizede célba érkezett, futása véget ért. Bölcs, békés, boldog és megelégedett ember volt. Hitet és szeretetet hozott magával, hitet és szeretetet hagyott maga után. Berzsényi Dániel evangélikus költőnk soráival zárom emlékezősemet:

*„Oh, hadd nyugodjék magzatod tehát
A boldogoknak csendes emyhelyén,
Tul a veszélyn s földi harcokon,
S fedezze béke kedves hamvait!
Követni fogjuk őtet nemsokára;
De már követjük és utban vagyunk!
Nem vesszjük azt el, újra megtaláljuk,
Csak egy kevéssé ment előbbre tőlünk.”*

Kedves Pali bácsi! Emlékedet őrizzük!

KOSZORÚS OSZKÁR

Így élünk mi, orosházi teológusok

Mindennek megvan a maga helye és ideje, és az az egyetem – tartja egy humoros mondás, de ha jobban belegondolunk, több szempontból is sok igazság rejtőzik ebben a mondatban.

Orosházi gimnazistaéveinkre mindannyian szívesen gondolunk vissza: ezek voltak azok az idők, amik nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy most teológusok vagyunk. A felvételi után az elsősök egy pasztorálszichológiai blokksemináriumon vesznek részt, ami röviden annyiból áll, hogy néhány nap alatt összekovácsolódik az évfolyam, és hosszú beszélgetések alatt mindannyiunkban tudatosul: nem vagyunk már iskolások, a távolság miatt be kell költöznünk egy kollégiumba, ráadásul a fővárosba, egy másik világba. Távol kerülünk szüleinktől, az otthon melegétől, de befogad bennünket egy másik otthon, a teológusotthon.

Az épület néhány éve kapott egy új szárnyat, ami bár modernebb, mint a régi (tekintve, hogy minden szobához van fürdő és WC), de a szobák pont emiatt kisebbek is. Minden szobában ketten laknak, a tetőtérben viszont azok a felsőbb évesek kapnak helyet, akiknek már csak nehéz szigorlatok, diplomamunka és hasonlók vannak hátra. Ők egyedül vannak, így az a legcsendesebb szint a kollégiumban.

Van kápolnánk és ebédlőnk, ahol a konyhás nénik szeretetének köszönhetően mindig jóllakunk.

Az alagsorban konditerem található és mosógépek, valamint lehetőségünk nyílik internetezni, dolgozatokat és cikkeket írni a második emeleti számítógépes teremben. Tavasszal remélhetőleg a szobákba is be lesz vezetve az internet, így például könnyebbé válik majd a tanegység-felvétel vagy a vizsgáink rendezése, hisz a mai modern világban ezt már csak az interneten tudjuk elintézni.

És hogy végül a hazai vonatkozásokra is rátérjek, kezdem rögtön a szobatársammal, Kasza Gáborral. Ő most harmadéves és éppen egy elég nehéz munkán dolgozik: egy választott igehirdető életéből és munkásságából ír referátumot az egyik előadásra. Nagyon jó szobatárs, hisz remekül főz, figyel a rendre, és mivel évek óta a legjobb barátom, sokat beszélgetünk és sok közös szolgálatban is részt veszünk. Mint például az Országos Evangélikus Hittantábor, aminek szintén több orosházi vonatkozása van, hiszen táboroztattunk már ott olyan gyerekeket is, akikkel néhány éve még egy iskolába jártunk. De ennek a tábornak a lebonyolításában még két másik nevet is meg kell említenem. Egyikük Zsoldi Lajos, katolikus barátom, volt osztálytársam, aki szintén teológiai tanulmányokat folytat, másikuk pedig Pápai Attila. Ő most másodikéves. Érettségi után Szegeden tanult másfél évet, de hamar rájött... pontosabban megértette Isten akaratát és felvételizett közénk.

Ötödéven vannak a legtöbben: Molnár Balázs, Laszli Beáta és Horvát Éva. Balázs pont ezen a héten tartott esti áhítatot a kollégiumban. Nyaranta Évivel ő is táboroztat, de ők egy egészen más jellegű táborban: börtönviselt szülők gyermekeit viszik le egy hétre a Balatonhoz, ahol játszanak, énekelnek és persze áhítatokon vesznek részt. Bea mostanában óvodásoknak és alsósoknak tart hittanórákat zuglói iskolákban.

Két ember van még, akiket különösen szeretnék megemlíteni: Károlyfalvi Zsolt és dr. Száraz Csenge. Zsoltnak már csak szigorlatai vannak, így az egyetemen napközben ritkán lehet látni. De jó oka van az „eltűnésre”, mivel a Rózsák terén dolgozik, pontosabban az ott található evangélikus kollégium igazgatója. Csenge pedig, titulusából látható, jogi doktor.

Elég sokszínű társaság vagyunk, és az, hogy itt élünk Pesten, nagyon sok lehetőséget ad számunkra, talán túl sokat is. Annak, hogy ritkán járunk haza, elég sok oka van: pont az imént felsoroltak. Tanulmányaink mellett mindannyiunknak van egy-egy „szakterülete”, ami elég sok időt és energiát elvesz. Én például lassan már indulok Pilisre, ahol életem első 12 évében éltem, és ahol nagyszüleim 35 éven át szolgáltak, hisz harmadik éve, minden pénteken gitározok és segítek az ifjúsági órákon, illetve a konfirmandusok oktatásában.

Sokan mondják, hogy túlvállaljuk magunkat, amiben szintén sok igazság rejtőzik, hisz ha az egyetem mellett bármit is csinál az ember, és azt komolyan csinálja, akkor a végén saját magára nem marad ideje. Szerencsére odafigyelünk egymásra, nemcsak mi orosháziak, hanem a teológusok mind. Kicsi ez az egyetem, kicsi ez a kollégium, mindenki ismer mindenkit és elmondhatom, nagyon jó közösségben élek, immáron negyedik éve. Ha valakinek szüksége van valamire, bárkihez tud fordulni segítségért, figyelmeztetjük egymást a határidőkre, együtt tanulunk vizsgákra, együtt ünnepelünk, dea bánatunkat is van, ki meghallgassa. És az imént említett szolgálatainkkal ezt összevegyítve nyugodtan kijelenthetem, hogy személy szerint egyre biztosabb vagyok hivatásomban, egyre jobban körvonalazódik bennem, hogy néhány év múlva lelkész leszek, és teológuséveim, bár sokszor nehezek, mégis örömteliek.

A prédikátor szavaival fejezem be, aki a harmadik fejezet elején arról ír, hogy mindennek rendelt ideje van. Ehhez, mint egyetemista, csak ennyit tudok mondani: „Megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek.”

KEVEHÁZI D. SÁMUEL

Bakay Péter Szentetornyán

2008. október 25-én, Szentetornyán cigánymissziós napot szerveztünk, melyre eljött Bakay Péter, aki az országos cigánymisszió felelőse, és vele együtt 15 fő, akiknek nagy része sárszentlőrinci volt. A vendégek között akadt fiatal és középkorú egyaránt. Volt közöttük egészen jól szituált személy is, aki a paksi atomerőműben dolgozik. Ez is azt példázta,

hogy nem a származás számít – amely alapvetően meghatározza az ember sorát –, hanem az egyéni szorgalom.

A program délelőtt 10.00 órakor kezdődött énekléssel és beszélgetéssel. Ezt a programot a gyülekezeti teremben tartottuk, amelyen mintegy harminc fő vett részt. A cigányok Krisztus-hitre jutásának fontosságáról volt szó. A beszélgeté-

sen elhangzott az is, hogy kárpátjai magyar ajkú cigány közösségek ébredése is jó példa erre. Ezután cigány családokat látogattunk meg otthonaikban a sárszentlőrinciekkel. Három helyre mentünk el, ahol szívesen fogadtak minket. A vendégeink szembesülhettek azzal, hogy hogyan élnek cigány testvéreik itt Szentetornyán. Az ebédre a Petrilla családnál

került sor, amely nagy megtiszteltetés volt néhány sárszentlőrinci számára, mert közülük akadt olyan, aki először vendégeskedett magyar családnál. Majd a templomban folytattuk a napot, itt már 70-en voltunk. A helyiek közül gyermekek és felnőttek is részt vettek ezen a programon. A projektoros vetítéssel fellevenítettük a nyári országos cigánykonferenciát, ahová hívogatta őket Bakay Péter. Ezután igehirdetésre került sor. Az alapige az 1Kor 15,11–13 volt: „*Most tehát azt írom nektek, hogy ne éljétek közösségben azzal, akit bár testvérnek neveznek, de parázna vagy nyereszkesedő, bálványimádó vagy rágalmozó, részeges vagy harácsoló. Az ilyennel még együtt se egyetek. Mert mit tartozik rá, hogy a kívül levők felett ítélkezzem? Nem a belül levők felett ítélkezték-e ti is? A kívül levőket pedig Isten fogja megítélni. Távolítsátok el azért a gonoszt magatok közül!*” Az igehirdetésben elhangzott, hogy Isten kegyelmes, a legnagyobb bűnököt is megbocsátja, de a megtérés gyümölcseit teremni kell a hitre jutás után. A majd másfél órás alkalmat sokan csendben és figyelemmel kísérték végig, több kérdés is elhangzott a látottakkal kapcsolatban. Némelyek viszont sajnos nem tudták végigvárni az alkalmat. A nap szeretetvendégséggel ért véget. A sárszentlőrinciek a hazaindulásuk előtt még megtekintették az orosházi templomot is, hiszen volt lelkészük, Csepregi Béla innen indult.

Ez a nap alkalom volt arra, hogy barátságok kötődjenek. Jó volt arra is, hogy követendő példát lássanak maguk előtt a szentetornyaik.

LACZKI JÁNOS

A gyász és emlékezés szomorúsága a temetőben

November 1-jén, szombaton öt temetőben tartottunk igehirdetési alkalmat, temetői istentiszteletet.

Szívből örültünk azoknak, akik ezek alkalmával közelebb merészkedtek a maroknyi gyülekezethez, akik szívből zengték az éneket, hogy „győzelmet vettél, feltámadt”.

Szerény létszámúak voltak a leánygyülekezeti temetői alkalmak, közepes létszámúak a felvégi temetőben, és jelentős létszámú emlékező gyülekezet jött össze az alvégi temetőben.

A gyász és emlékezés szomorúságát temetőinkben az evangélium hirdetése, a Feltámadott Jézus üzenete enyhítette, a szíveket gyógyította.

RJ

Templom nem, patika igen! Patika nem, jósa igen!

A mikor 1994-ben, orosházi szolgálatom első évében, az akkori gyülekezeti vezetés új templom alapkövét rakta le a Szent István út és a Szőlő körút sarkán, még csak frissen idekerült, de kívülálló lelkészként tébláboltam, figyeltem a várost, a gyülekezetet, a munkatársakat.

Alapkőletétel – ilyen ünnepséget még úgy sem láttam „live”, hát siettem én is a helyszínre, az előbb megadott helyre. Akkori püspökünk, a helyi, évek óta itt szolgáló lelkészek, illetve az akkori gyülekezeti (és egyben megyei) felügyelő végezték a szent szolgálatot. Az alkalomtól egy kicsit távolabb sikerült megállnom. Közvetlen közelemben egy sovány, sápadt, ráncos arcú idős hölgy állt. Mert én álltam hozzá a legközelebb, s engem még nem ismert, ezt kérdezte tőlem éles és szúró hangon: „Mondja, mit csinálnak ezek ott?”. Meglepett az „ezek” kifejezés, de arra idő és lehetőség nem volt, hogy megvitassuk a bántó hanghordozást, a sötét definíciót, miközben „ezek” énekelték az „Erős vár a mi Istenünk” evangélikus himnuszot. A tőlem telhető tisztességgel magyarázni kezdem, mint újdonsült orosházi lelkész, hogy itt egy új templom épül, hogy a Szőlő körütiak és a környéken lakók könnyebben hallgathassák Isten igéjét. Nem sokáig magyarázhattam a sápadt és ráncos arcú testvérnek, mert még élesebb hangon felcsattant, rám ripakodva. „Ezeknek” is elment az eszük, nem templom kellene ide, hanem patika. S nagy dohogva, zúgolódván, dühösen elfordult tőlem, s talán Istentől is, de egyházától egészen biztosan. Majd elindult látszólag hazafelé, de lényegében az élete vége felé, és az lehet, hogy nem Isten Országára felé, bár – hála Istennek – nem az én dolgom ebben ítéletet mondani.

Annak idején nagyon megdöbbentett ez a jelenet, szinte éreztem, hogy találkoztam az orosházi valóság halálos lényegével, és borzongva raktároztam el magamnak. A görbe testtartású, gerincében hajlott nő durva szitkozódása – messze a szertartástól, de azzal párhuzamosan – sokáig a fülemben csengett. Szabadulni azáltal sem tudta tőle, hogy – úgymond – kiírtam magamból, de azért egy kicsit a feledés homályába került. Mindig sajnálattal gondoltam szegény párára, vajon tudja-e már, hogy mitől fosztotta meg őt egy istentelen, ateista, kommunista nevelés, azáltal, hogy kitépte a szívéből az örök élet, örök üdvösség Krisztustól kapható evangéliumát. Vajon

hogy is halhatott meg? Ezen mások miatt is időnként eltöprengök. De vissza ehhez a történethez, miért is jutott eszembe, illetve hasított a tudatomba.

Szakadó esőben bár, de egészségünk érdekében sétálni mentünk esernyővel a fejünk felett. S egyszer csak döbbenet álltam meg, mert egy általam eddig nagyon szentnek és tiszteletré méltó szónak reklámfényben úszását pillantottam meg valahol, a város egyik pontján: „SPIRITUÁLIS SZALON”. Itt most arra nincs hely és idő, hogy a spirituális jelentése hogyan függ össze a pneumatikussal, vagyis hogy az egyik latin, a másik görög szó, és mindkettő a Szentlelket jelenti, vagyis a keresztyén ember számára a „spirituális” nagyon szent szó. Itt most legyen annyira elég, hogy egy hívő keresztyén ember számára a „spirituális” a Szentlélek Istennel függ össze, és a hívő ember azt is tudja, hogy minden bűn bűnbocsánatot nyer, csak a Szentlélek elleni bűn nem.

Tehát látva az említett kirást átmentünk a túlsó oldalra, oda, ahol nemrég még patika, azaz gyógyszerár állt, és a kör alakú, belső világítású hirdetőtáblán hatszögű (szabadok akóművesek) csillag igeekszik versenyre kelni a betlehemi csillaggal, de az azt keresztező felirat eloszlát minden félreértést: „JÓSDA”.

Néhány percig elméláztam: orosházi szolgálatom legelején szembesültem egy szabadteri istentisztelet alatt egy zsörtölődő bolsevik asszony dühével, hogy nem kell ide templom, hanem inkább patikát építenének „ezek”. És most, íme, bezárt egy patika és helyette kinyitott egy jósa. Egy olyan városban, ahol több mint 50% arra büszke, hogy nincs köze Istenhez. Ahol még a halál és gyász fájdalmas történetében sem kell Isten vigasztaló igéje. Nem kell az üdvösség, nem kell a golgotai kereszt Krisztusának megváltó áldozata. Vallási értelemben hazánk mélypontja városunk és környékünk, nem kell az ige, nem kell a szentség. De jósa kell. Hát, ha a népnek erre van igénye, ennek még egy önkormányzat sem mondhat ellent. Idézni sem merem a Szentírás kemény szavait, amit ebben a tekintetben Isten kinyilatkoztatott.

Egy biztos, városunk történetének egyik vonulata a címben megfogalmazva: templom nem, patika igen – így szólalt meg ez a „modern” kor. Ma már más a helyzet: patika nem, jósa igen. Isten legyen hozzánk irgalmas!

RIBÁR JÁNOS

A találkozás élmény volt

Október 19-én, vasárnap, emlékeztetés szeretetvendégségünk volt. Nemcsak a telt ház okozott örömet, hanem vendégünk is: Fenyvesi Félix Lajos költő, író. Az egykor hódmezővásárhelyi illetőségű, jelenleg a fővárosban lakó író Deák László lelkész barátjaként, de a gyülekezet vendégeként volt közöttünk, s így lett ez egy élményszerű találkozás velem.

Fájdalomtól átítatott ékes szóval mondta el a szomorú családi történetet, hogy bátyját, Fenyvesi László evangélikus lelkészt a kádári diktatúra ávós pri-békjei hogyan tették el láb alól, mintegy kiszekálva ebből a világból Isten hűséges szolgáját. E sorok írójaként annyit jegyzek meg, hogy Fenyvesi Lászlónak, az akkor (1966) békéscsabai segédlelkésznek jelentős szerepe volt abban, hogy a teológiai tanulmányok felé vettem életem irányát. Fenyvesi Félix Lajos megrendülve emlékezett meg az istentiszteleten szeretett testvéréről és arról, hogy valaha szolgált itt, ebben az orosházi templomban is az ő László bátyja.

A vasárnap délutáni szeretetvendégségen pedig szembesülhettünk a szellem szikrázó csobogásával, ahogy vendégünk vezetgetett bennünket a lét titokzatos folyosóin. Előfordulhatott, hogy nem mindenki tudta követni, de a szellem hatása akkor is maradandó volt.

Másnap az iskolában rendhagyó irodalomórára került sor, ahol a diákok számára nem a hivatalos tananyag ismertetése történt meg, hanem egy igazi író állt előttük két lábon, akiből ömlöttek az irodalmi impulzusok. Talán a diákok sem érthették mindent, de azt feltétlenül megérthették, hogy a létezés egy hatalmas kaland, és ezt jól kellene tudni megfogalmazni.

RJ

Az IMMANUEL Zenekar honlapja

Aki többet szeretne tudni a már ismert és elismert Immanuel zenekarról, elérheti őket ezen az új, most elkészült weblapon, melynek címe

www.immanuelzenekar.hu

Ott több link teszi lehetővé a zenekar megismerését, és az alkalmakról is értesülhet. A zenekar örömmel veszi az írásbeli visszajelzéseket is.

Egy szeretetvendégség margójára

Az október 18–20. között nálunk járt Fenyvesi Félix Lajos hódmezővásárhelyi származású, de Budapesten élő író, költő három nap alatt szolgált az ifjúsági alkalmon, a vasárnapi istentiszteleten, szeretetvendégségen és két osztályban, az evangélikus iskolánkban.

Távozása után megtudtam, hogy nemcsak mi kaptunk nagyon sokat tőle, hanem a gyülekezet közössége is megajándékozta őt. Október végén ezt a levelet hozta a posta számomra, és rajtam keresztül a közösségnek:

Kedves Barátom!

Végre van egy kis időm, hogy pár sorban visszatérjek még orosházi látogatásomra. A KÖSZÖNETRE, mert ennyi szeretetet nagyon régen kaptam embertől és közösségtől.

Nagyon örültem, hogy ennyi nagyszerű és szerény emberrel ismerkedtem meg, öregekkel és őszinte fiatalokkal. Már az első este (az ifjúságin) a kis csapat megadta a hangulatot, azután a nagytemplom, a délutáni vendégség, és másnap a gimnázium a kicsikkel és a komoly nagyokkal... bizony nem győzte sebzett szívem befogadni a nem szűnő szívmeleg szavakat, kérdéseket, biztatásokat, figyelmességeket. Bizony, Isten nagy rendező! (Csak köszönettel lehetek, hogy elvezetett új „állomáshelyedre”, hogy jobban megismertelek benneteket...) Köszönök mindent! A sok fáradozást, velem való törődést. Jó egészséget kívánok mindenkinek! Isten vigyázza és segítse életeteket még nagyon sokáig!

*Üdvözlettel és öleléssel:
Fenyvesi Félix Lajos*

Levéltári krónika

A gyülekezeti ház végében szerényen húzódik meg levéltárunk. Ablakai a kis „Nevesincs” közre néznek, az úttest zajától védi a templom hatalmas épülete és a fák. Pedig nincsen oka szerénykedésre: falai között igazi kincsek rejlnek.

A kutatószoba falán aranykeretes olajképekről presbiterek néznek ránk, akik nagy adományokkal segítették a 19. században a gyülekezetet. A világos kutatóasztaloknál szorgalmas kutatók lapozgatják az anyakönyveket, egyéb feljegyzéseket. A raktárban az iratok igazi kincsestárát őrizzük. Sok érdekességet találunk a megsárgult lapokon. Sajnálhatja az, aki még egyszer sem járt itt.

A presbitérium tudatában van annak, milyen értékekkel rendelkezik. A nehéz körülmények között is időt, erőt fordít ezek védelmére. Mindenben támogatja azokat a törekvéseket, amiket a levéltárért teszek. Igyekezem is ezen elvárásoknak megfelelni.

Az irataink megóvására, feldolgozásának segítésére minden évben kulturális pályázatokat írnak ki. Ezeket figyelemmel kísérem. 2008-ban három pályázaton összesen 1 millió 100 ezer Ft-ot nyertünk, ami igen jónak számít. Mikrofilmzettünk belőle, mikrofilmolvasóhoz kiegészítő lencsét vásároltunk, a gyülekezeti fényképek feldolgozását tervezzük, vala-

mint a canonikai jegyzőkönyvek, fontosabb mikrofilmek digitalizálását.

Az anyakönyvek restaurálására beadott pályázatomban nem támogatták. Erre egyre kevesebb pénzt szánnak, pedig nagyon fontos lenne. Jövőre ismét megpróbálom ezt a feladatot előtérbe helyezni.

A kutatók is gyakran jöttek. 2008-ban 35 kutató vette igénybe ezt a lehetőséget, 210 alkalommal. Az itt kutatott anyagot is felhasználta Koszorús Oszkár és Verasztó Antal helytörténész a Harangszóban megjelent írásaikhoz.

Koszorús Oszkár, aki helytörténész, egyházmegyei felügyelő, az Országos Gyűjteményi Tanács tagja, az idén is nagyon sokat tett a levéltárakért, gyűjteményekért. Kevesen emlékeznek rá, hogy ebben a levéltárban ő kezdte el a munkát. Azt is kevesen tudják, hogy az Evangélikus Országos Levéltár elindította annak a felmérését, hogy melyik gyülekezet (a kis gyülekezeteket is beleértve) milyen levéltári és muzeális értékekkel rendelkezik. Erről egy nyilvántartást készítenek, hogy védelmüket biztosítsák. Ebben oroszlánrészt vállalt Koszorús Oszkár. A napokban tartja összegző beszámolóját Budapesten, a Gyűjteményi Tanács összejövetelén. Részt vett abban a projektben is, hogy a kis gyülekezetek is kaphassanak

Adventi készülődés evangélikus óvodánkban

A december hónap az óvodai év legeseménydúsabb, legizgalmasabb és legörömtelibb időszaka. Az advent szeretetteljes várakozása, készülődése boldog türelmetlenséggel, a karácsony üzenete szelíd alázattal és túláradó örömmel tölti el kisgyermek és felnőtt lelkét egyaránt. A szívek megtelnek szeretettel és jóakarattal. Ez a szeretetteljes légkör hatja át az óvodai hétköznapiakat is ebben az időszakban.

A csoportokban gyakran beszélgetünk a karácsonyról, Jézus születésének ünnepéről, csodálatos ünnepünk fontosságáról és üzenetéről, többször elmeséljük a betlehemi történetet.

A szeretet ünnepére készülve kiemelten hangsúlyozzuk Mennyei Atyánk mérhetetlen szeretetét és az emberek közötti szeretetkapcsolatok fontosságát.

Beszélgünk az adventi népszokásokról, egyiket-másikat el is játszunk, be is tartjuk, például Luca napon búzát ültetünk.

Az óvodát és a csoportszobákat ünnepi díszbe öltöztetjük, szabad játékidőben kellemes karácsonyi zene szól a csoportokban.

Különleges alkalmak és események egész sora várja a gyermekeket az adventi hetekben.

December 5-én Mikulás-várás lesz. Minden gyermekcsoportba ellátogat az őszezakállú, ajándékosztó kedves ismerős és a gyermekek elmondhatják a Mikulásnak tanult verseket, énekeket.

Az adventvasárnapokat megelőző pénteken az óvoda nagy adventi koszoruján közösen gyűjtjük meg a gyertyákat a gyerekekkel. Ezeket a meghitt alkalmakon együtt énekelünk, a hangszereken játszó óvónők kíséretével.

Advent 2., 3. és 4. vasárnapján óvodai csoportjaink felváltva, szervezeten látogatnak el a gyermek-istentiszteletre.

Nagycsoportosaink hagyományos adventi teázásra látogatnak iskolánkba.

December 8. és 12. között minden csoportunkban adventi nyílt napot szervezünk a szülők részvételével. Ezeket az alkalmakon közös karácsonyi készülődés zajlik. Például mézeskalácssütés, karácsonyfa-díszek és karácsonyi üdvözlőlapok készítéséből.

December 10-én, szerdán, 15.30 órai kezdettel nyitott adventi játszóházat

szervezünk óvodánkban, amelyre városzerte szeretettel invitálunk minden 2-3 éves korú, óvodába készülő kisgyermeket, szüleikkel együtt. A gyermekek ismerkedhetnek az óvodával és közös játékokban, adventi készülődésben vehetnek részt.

A karácsony előtti napokban, december 17. és 19. között, közös ünnepi gyertyagyújtásra, karácsonyi ünnepélyekre kerül sor minden óvodai csoportunkban.

December 24-én, szenteste délutánján, 15.00 órai kezdettel *gyermekek karácsonya* lesz az evangélikus templomban. Ezen az alkalmon óvodásaink is részt vesznek egy rövid karácsonyi összeállítással.

Az adventi hetek hangulata, eseményei, gondolatai és beszélgetései, a vára-kozással teli készülődés napról napra lassan, folyamatosan készíti elő, öltözteti ünnepi díszbe a gyermekek kicsi lelkét a karácsonyi örömhír befogadására: „*Megjelenet az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.*” [Tit 2,11]

VAJER TÍMEA
tagozatvezető

☞ pályázati pénzt irataik rendezésére, restaurálására, biztonsági berendezés felszerelésére. Ezzel a lehetőséggel élt is Laczki János lelkész, és 700 ezer Ft támogatást nyert el.

Igen rangos látogatói is voltak az idén levéltárunknak. Júniusban Dr. Szabadi István szakfelügyelő tette meg kétévente szokásos látogatását, a minisztérium megbízásából. Most elsősorban a levéltári nyilvántartásokat, az iratkezelést vizsgálta, valamint a pályázati pénzek felhasználását. Örömmel mondom, hogy nálunk mindent rendben talált. Erről tanúskodik a látogatási jegyzőkönyv, amelyet a Lelkeszi Hivatalnak is megküldött.

Szeptemberben a püspöki kánonszerű látogatáskor püspök úrék a levéltárat

is meglátogatták. Iratainkat, azok tárolását, nyilvántartásainkat, a levéltár raktárának rendjét, a levéltár felszereltségét nézték meg. Örömmel mondhatom, hogy meglelégedéssel szóltak az itt talált helyzetről.

Püspök úr még az egyik canonica vizitációs jegyzőkönyvet is bevitte a presbiteri gyűlésre, a legutóbbi, 1922-ből. Nagy értékű írásnak minősítette. Javasolta a megjelentetését.

Remélem, jövőre is eseményekben gazdag esztendőről számolhatok be. Bizakodva fordulok mindazok felé, akik szeretik és értékelik a gyűjteményeket, múltunk örök idejű emlékeit.

SZÁRAZNÉ KÖRÖSY EDIT

Elindult a „Mustármag” ifjúsági alkalom

Tisztelt Szülők! Kedves Fialatok!

November 28-án, pénteken elindult a rég várt új ifjúsági csoport, aminek a MUSTÁRMAG nevet adtam.

Ez az alkalom péntekenként 14.45-től lesz az ifjúsági lakásban, ahol a konfirmációi oktatás is volt (14.00 órától ott fognak készülni az idei konfirmandusok, ezután ott maradnak és veletek kiegészülve indul a beszélgetés, éneklés, játék.)

Tavaly a konfirmációi órán a tanuláson volt a hangsúly, a MUSTÁRMAG alkalmon inkább a beszélgetésen, játékon, közösségteremtésre helyezük a hangsúlyt. Az alkalmakat Gabival, a feleségemmel fogom tartani. Mindenkit szeretettel várunk péntekenként!

Felvilágosítás: 06 20/366-5790

DEÁK LÁSZLÓ
evangélikus lelkész

Ünnep

Mikor a háború Budapestre ért, a harcok elhúzódtak. A front hónapokon át a város körül vergődött. A folyamatos ütközetek dermedt rémületbe fojtották Fót lakosságát. Az egyik pincében egy édesanya bujkált gyermekeivel, akiknek rettegésbe a hetek előre haladtával reménytelen öröm költözött. Advent elmúltával beköszöntött a szenteste.

A legnagyobb fiú – anyja intése ellenére – kiszökött este és fenyőágot hozott magával. Mikor visszaért, szülője remegő keze sokáig nem tudta eldönteni, megpöfözza vagy átölelje szeretett gyermekét. Az ággal érzet karácsony azonban legyőzte az asszony aggodalmas rémületét. Elvette az ágot és a kopott asztalkára tette, a kicsik színes papírdarabokból egy szakadt újságból és dióból sohasem látott szépségű díszeket készítettek. Az ág karácsonyfává változott, azzá tette az igyekezetet, azzá tette a szeretet.

Végül az ajtó fölé erősítették. Imádkoztak, majd énekelni kezdtek. Különös

ének volt ez, szokatlan. Hiányzott belőle a kedves ünnepi csengés. A fegyverek dörgése szétzúzta a dallam csendességét. Erősebben énekelték hát, egyre gyorsabban, egyre hangosabban, amíg el nem nyomta a háború minden zaját, amíg ki nem adták lelkük minden rettenetét, amíg az orosz katona be nem rúgta az ajtót rájuk...

Kibiztosított fegyverrel közeledett feléjük. Az anya rémülten vesztette el a hangját, de a gyerekekben tovább élt a lelkesedés. Az ének ereje magával ragadta őket, később értették csak meg a veszélyt.

A zsvajra figyelmes katona talán németeket sejtett. Haragja kitarzott a családdal való találkozásig. De megtört a rajongó gyermekarcok felett. Körbenézett, szeme megpihent a karácsonyfaágon, elmosolyodott, majd oroszul mondott valamit. Az asszony zavarodottan nézte, nem értette. Az orosz katona azonban igen. Fegyverét a családra tartva, kihátrált a pincéből és elment.

Márton-bál

Idén harmadik alkalommal került megrendezésre a Márton-bál iskolánkban, melyre – az elmúlt két alkalom tapasztalataival felvértezve – nagy várázóssal tekintettünk. Mivel ismét elsős szülők lettünk, az új szülői közösség tagjai részére felvilágosítást nyújtottunk a bál jelentőségéről, a kialakult szokásokról és arról, hogy mi az előző két alkalommal is remekül éreztük magunkat a rendezvényen. Úgy látszik, hogy beszámolónk hatásos volt, mert nagy örömünkre több szülő lett „első bálózó”.

Tekintettel a bál nemes céljaira, a vendégek ajándékokkal érkeztek és az asztalok roskadásig teltek különféle kedves, díszesen csomagolt tárgyakkal, melyek megnyerése reményében szinte az összes tombola elkelt. A rendezők nagyon kedvesen fogadtak bennünket, és az este folyamán végig figyelmesen ügyeltek arra, hogy minden részlet a helyén legyen. Tudjuk, hogy komoly munka volt a szervezés, ezért minden tiszteletünk azoké az embereké, akik ebben részt vettek. A megnyitót követően figyelmesen hallgattuk az esperes úr mondanivalóját jókedvről és vidámságról, melyet igyekeztünk rögtön meg is valósítani.

Antali Zoltán tanítványai ismét lenyűgöztek bennünket, a Folkográfia ze-

nekar pedig nagyon színvonalas műsort adott, ami megalapozta a bál kitérő hangulatát. Az ételválaszték széles és sokak számára nagyon ízletes volt, nekünk azonban a hagyományos töltött káposzta annyira ízlett, hogy azon sajnós az idén sem sikerült túljutnunk.

A Szilágyi zenekar mindent beleadott, igyekezett a vendégek kedvében járni, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy a táncparkett mindig foglalt volt. Fialalok, idősebbek együtt járták és énekelték a híresebbnél híresebb slágereket. A tombolán is nyertünk, amit sikerként könyveltünk el, hiszen e tekintetben sohasem voltunk a „szerencse fiai”. Örömünket fokozta, hogy az asztalunknál ülők egyike sem tért haza üres kézzel, hasonlóan a vendégek többségéhez. Éjjel egy óra után tetőfokára hágott a hangulat, már szinte mindenki táncolt és énekelt, senki sem akart leülni. Igazán felszabadult és örömteli alkalom volt, látszott, hogy a vendégek átadták magukat a szórakozásnak és a vidámságnak. Megjegyzem, hogy ma napra ritkán látok egyszerre ennyi embert mosolyogni. Köszönet a rendezésért, a lehetőségért és a kedvességért, a bál elérte célját.

Dr. LETAVECZ ILONA
szülő

Azóta az asszony karácsonykor – még idősen és betegen is – felékesíti a házat, a terített asztalt és mindent. Azt mondja, díszek nélkül talán nincs is ünnep. Igaza van, még akkor is, ha tudja, hogy azon az estén a családját Krisztus mentette meg!

Az ünnep olyan, mint Jézus azon az estén: törekeny, tiszta, tökéletes. Nem kell hozzá más, csak egy kis fény, hogy lássuk: angyalok fénye a szívben, csillagszóróké a fán és égőké a hideg városban szerte-szét. Meg fahéj és narancshéj, és persze ajándékok, bejgli meg könnyek az ajándék mellé. A színes tarkaság akárcsak a bölcsek, a pásztorok meg a báránycsapat az estén. Meg persze csillag a ragyogó betlehemre.

És Ő, a Megváltó, minden nyomorúság és ragyogás fölé! Mert Ő az ünnep!

KOPF ANDRÁS

Röviden...

Az egyházközösség alvégi temetőjében jelentős változások következtek be az önkormányzat segítségével. Ennek az akciónak a keretében került sor itt a II. világháború áldozatai nyughelyének rendezésére.

A Brassó melletti Tatrang evangélikus (csángó) gyülekezetének lelkésze, Székely Levente és presbiterei megajándékozták gyülekezetünket és a várost egy kopjafával, amit ebben a temetőrészben állítottunk fel. Ezen az alkalmon (november 1-jén, délután) ökumenikus szertartásra került sor. Koszorús Oszkár helytörténész mondott tartalmas és elgondolkodtató beszédet, s a város vezetősége – Németh Béla polgármester, Dr. Dancsó József országgyűlési képviselő és Molnár Béla alpolgármesterek – is megtisztelte jelenlétével összejövetelünket. II. világháborús egyenruhájú honvédek és a Magyar Gárda tagjai is megjelentek tiszteletadásra. Utóbbiak az emlékezést és tisztelgést megelőző napokban igen jelentős társadalmi munkát végeztek a temetőben, amiért köszönettel tartozunk.

Köszönettel tartozunk még Lászlóffy Róbertnek, a Rekviem Temetkezési Vállalat tulajdonosának, hogy anyagi és technikai áldozatot is vállalt az alkalom megvalósulása érdekében. RJ

Csendesnap az iskolában

Sokszor töri az ember a fejét, hová is mehetne el, hogy lerázhassa magáról a hétköznapi terhet és felüdíthesse fásult lelkét.

A hegyek között túrázva kergetjük az elveszített békét. Múzeumok mélyén kutatjuk kultúránk mélységét, keresve létezésünk titkát. Lelki töltődést keresve zarándokolunk el távoli helyekre kolostorokat, szépséges templomokat keresve. Valahogy élbennünk azon elképzelés, hogy a Szent tőlünk távol van. Abban a hiszemben élünk, hogy Istennel csak hosszú zarándoklat megtétele után találkozhatunk. Pedig Ő közelebb van, mint gondolnánk!

Mikor Orosházára érkeztem, engem lenyűgözött templomainak szépsége, és az, hogy milyen közel is vannak Isten eme szépséges házai egymáshoz. A város szíve ott dobog a tornyok árnyékában.

Három sóhajlás Isten felé. A református letisztult neogótika, ami az égbe emel, a katolikus egyház gazdag szépsége, mely lenyűgöz, és evangélikus templomunk, ami a magyar evangélikusság igaz otthona, a város jelképe és ékköve.

Szeptember végén, egy pénteken különleges csendesnapon vehettek részt az iskolák felsős tanulói, és a rá következő hétfőn pedig a gimnazisták.

Elvittük őket az ország egyik lelki központjába, ahol lelkészek és papok várták templomaikban őket és engedtek betekintést a keresztyénség gazdagságába, amely sokszínűségén keresztül tanúskodik hitelesen az Egyről, az Úr Jézus Krisztusról.

Nem kellett ám egészen Pannonhámaig vagy Debrecenig utaztatni a több száz fiatal! Hiszen a város, ahol élnek, Isten eme gazdag szeretetének színhelye.

Mindenki megjárja saját templomát, életében talán először belülről látva társa spirituális hajlékát, döbbenhetett együtt rá, hogy az ökumené Isten valóra vált csodája! Azért, hogy értsék milyen drága és fontos minden templom, megmutattuk számukra az egyetlen elhagyottat, elveszítettet. Megnézték az iskolánkkal szemben lévő zsinagógát. Láthatták egy gyülekezet nélkül maradt közösségi ház fájdalmát és felfoghatták, milyen nagy is saját felelősségük. Lelki otthonaink szépsége és gazdagsága nem az épület értékéből fakad, hanem abból, hogy az imádság házai! Amíg az alsós kisdíjak a vetélkedő után a keresztyén bábjátékon keresztül ismerhették meg az iskola épületében Isten igazságának mélységét, addig a nagyobbak agapéval, az úrvacsora szentségben tapasztalták meg.

KOPF ANDRÁS

ISKOLÁNKBA VÁRUNK!

2008. december 5-én, 8.00–11.00 óráig nyílt napot tartottunk az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban, a leendő 9. osztályosok számára. Ezen a napon szeretettel vártuk a város és a környező települések nyolcadikos diákjait a szüleikkel együtt. Örültünk is a sok érdeklődőnek.

Iskolánk, az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium a város egyetlen egyházi iskolája, olyan oktatási intézmény, ahol óvodás kortól 12. osztályig tanulhatnak a gyerekek.

Jelenleg 536 kis- és nagydiák tanul az iskolában. Az őket tanító nevelők alapvető célja az, hogy korszerű tudást adjanak növendékeiknek, keresztyén értékrend szerint, a társadalom értékes tagjává, érett személyiséggé neveljék őket.

Az iskola evangélikus-keresztyén jellegéből adódóan hagyományos értékeket próbálunk közvetíteni a gyerekeknek. Ezek az értékek keresztül érezhetik meg gondoskodó szeretetünket, türelmünket, folyamatos figyelmünket, s biztonságban érezhetik magukat. A napjainkban kialakult nagyobb iskolai közösségekkel szemben a mi iskolánk kis létszámú csoportokkal működik, ezért családias légkört, több törődést tudunk biztosítani tanítványainknak. A gyermekeket felekezeti hovatartozás nélkül várjuk.

Az intézményvezetés szívesen fogadja érdeklődésüket és ad bővebb felvilágosítást személyesen vagy telefonon: 68/419-269.

NÉGYÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM

Tagozatkód: 01

Az érettségi bizonyítvány megszerzésével felsőoktatási intézményekben történő továbbtanulásra, illetve felsőfokú szakképzésre való jelentkezésre készítjük fel a diákokat.

- Minden évfolyamon felekezet szerinti hitoktatás folyik, mely nemcsak a kultúra, a műveltség szempontjából fontos, hanem emberségre, erkölcsösségre nevel.
- Emelt- és középszintű érettségire felkészítéssel segítjük tanulóink továbbtanulását.
- Kiemelten kezeljük az anyanyelv oktatását.
- Az idegen nyelv oktatása csoportbontásban: angolból és németből.
- Tanulóink megszerezhetik középfokú nyelvvizsga-bizonyítványukat.
- Minden évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az informatikát.
- Az ECDL-re (Európai Számítógép-használói Jogositvány) való felkészítést korszerűen felszerelt számítástechnikai termeinkben biztosítjuk.
- A diákklub segít a szabadidő igényes eltöltésében.
- Kollégiumi elhelyezés megoldható.

Felvételi vizsga nincs, a felvétel tanulmányi eredmény alapján történik (3,5 felett).

„Az iskolai oktatásnak, nevelésnek az a feladata, hogy a tanulót vallásos, erkölcsös és nemzeti szellemben magasabb általános műveltséghez juttassa.” [Klebsberg Kuno]

Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

Világformálás Orosházán is

Egyedülálló kezdeményezés helyszíne volt iskolánk díszterme október 16-án és 17-én. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a nemzetközi szolidaritás híradókon túli valóságát bemutató vándorkiállítást indított útjára.

A *10 perc szoli'* című kiállítás interaktív módon kiállított tárgyak mellett a segélyszervezet munkatársainak exkluzív fotói és az afganisztáni diákok mindennapjait bemutató képek segítségével hozza közel a távolinak tűnő kortársak örömeit és problémáit, rámutatva a nemzetközi humanitárius és fejlesztési munka szükségességére. Ez utóbbi gyűjtemény érdekessége, hogy a fotókat nem Nyugatról

érkezett fotóriporterek, hanem a segélyszervezet által épített iskolák afgán diákjai készítették.

A fotókiállítás megtekintése mellett diákjaink – egy rövid dokumentumfilm segítségével – részesei lehettek a szervezet afganisztáni iskolaépítésének, bepilanthattak az afgán mindennapokba is. Felpróbálhatták a muzulmán nők hagyományos viseletét, a burkát, és megtudhatták, ha afgánnak születtek volna, nem egészen negyvennégy éves átlagéletkorra számíthatnának.

A tanórányi hosszra szabott látogatások közben a segélyszervezet munkatársaival való beszélgetésre is lehetőség nyílt.

A két nap alatt a kiállítást mintegy 230 leendő világformáló diák és 30 pedagógus tekintette meg.

A nagyszabású nemzetközi vándortárlat – mely a közeljövőben mintegy 50 magyar és finn középiskolába jut el és második magyarországi állomása volt iskolánk – része a segélyszervezet *Formáld Te is a világot!* elnevezésű, az Európai Unió által támogatott szemléletformáló programjának. A fiatalokat megszólító program célja, hogy felhívja a 21. század formálóinak figyelmét a határokon átvélt szolidaritás fontosságára.

FAZEKAS ANDRÁS

Közösség – Közös ég

Pedagógus-csendesnapok Gyulán

Az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium pedagógusai, óvoda pedagógusai az őszi szünidő napjaiban, október 24–25-én pedagógus-csendesnapon vettek részt Gyulán.

A rendezvény szervezője és vezetője intézményünk lelkésze, Kopf András volt. Az alkalomnak a gyulai Göndöcs Benedek Katolikus Szakközépiskola Kolégiuma adott otthont.

„Közösség – Közös ég” – ezt a mottót választotta iskolalelkészünk a csendesnapok központi témájaként. A közösségalkotás, közösséggé válás, a keresztyén pedagógusközösséghez, az Úr Jézus közösségéhez tartozás megéléséhez, örömeihez, nehézségeihez tartalmilag kapcsolódtak a megtartott előadások és áhítatok.

A rendezvény meghívott vendégei voltak: Dr. Varga Gyöngyi evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense és Ribár János esperesünk.

Az első napon Kopf András tartott

nyitó áhítatot. A következő programponthoz három csoportba osztotta a résztvevőket, és egy interaktív játék során a csoportok néma színdarabban jelenítették meg a csendesnapokkal kapcsolatos várakozásaikat, elvárásaikat. Iskolalelkészünk előadást tartott még az úrvacsora szentségéről, mint a közösség fontos megteremtőjéről.

A délután folyamán rekreációs programra is sor került, a többség városnéző sétára indult. Gyula hangulatos belvárosa, kávézói és cukrászdái tették kellemessé adélutánt.

A nap hátralévő részében Dr. Varga Gyöngyi előadását hallgathattuk meg, és Ribár János esperesünk tartott esti áhítatot.

Esti programként Varga Gyöngyi vezetésével vidám tánccház szórakoztatta a pedagógusokat, amelyen különböző népek folklórjával, táncgyományaival ismerkedhettünk meg. A kevésbé fáradt és vállalkozó szellemű kollégák számára éjszakai fürdőzésre is volt lehetőség a gyulai várfürdőben.

A második napon Dr. Varga Gyöngyi tartott reggeli áhítatot, majd „Közösség – Közös ég” címmel projektoros, szóelemző előadást hallgathattunk tőle. Vezetésével különböző közösségépítő játékokon vehettünk részt.

Méltó befejezésként Varga Gyöngyi és Kopf András vezetésével közösen teremtésliturgiát élhettünk át.

A szeptember óta összevont szervezeti keretek között működő orosházi óvodánk és iskolánk pedagógusai számára kiváló alkalmat biztosított a két csendesnap az ismerkedésre, közösségépítésre, közösségformálásra, a közös szolgálatban, azonos célokért tevékenykedő pedagógusok összehangolódására.

A gazdag lelki tartalommal megtöltött, színvonalas előadások és áhítatok az összes résztvevő lelki felüdülését szolgálták. Köszönjük a tartalmas, szép élményeket!

VAJER TÍMEA
óvodavezető

Testvériskolai kapcsolatunk első lépései

Evangélikus egyházunk kapcsolata a bajor gyülekezetekkel régi hagyományra tekint vissza. Iskolánk a közelmúlt eseményeinek köszönhetően csatlakozik a hagyományápolók sorába.

Az elmúlt tanévben vendégül látott ötfős tanári delegáció meghívására viszoztunk a látogatást *Kahl am Mainba*, hogy az ottani Paul Gerhard iskola vezetésével megállapodjunk a kölcsönös kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás lehetőségeiben.

Elmondhatjuk, hogy felejthetetlen, élményekben gazdag egy hetet tölthettünk együtt barátságban, szeretetben a vendéglátókkal. A hivatalos tárgyalások mellett bepillantást nyertünk az iskola életébe, pedagógiai tapasztalatokat gyűjtöttünk, és megismertük a környéket, ahová majd diákjaink is eljuthatnak a cserelátogatás alkalmával. A köztünk lévő (egyre szorosabbá váló) baráti kapcsolat testvéri szeretetté formálódott az egy hét alatt. A záró alkalom imakörré alakult, mely példázza a közös gondolkodást és együvé tartozást. Az alábbiakban szeretnénk megosztani az utazás élményeit:

2008. október 12–18. között tehát emlékezetes hetet töltött el egy kis csapat Németországban. A delegáció tagjai voltak: Jantos Istvánné igazgató, Kopf András iskolalelkész, valamint Görbicsné Szente Judit és Vigyikán Éva némettanárok.

Az iskola buszával egy nagyon szép és izgalmas utat tettünk meg. Az 1200 kilométert Kopf András vezette le, s az utat kisebb-nagyobb élmények tették érdekessé, pl. a be nem tervezett bécsi városnézés, amely „Andreának”, a GPS navigátornak köszönhetően igen kellemes élmény maradt.

A vendéglátó német tanárok nagy szeretettel fogadtak bennünket. Az *első nap ismerkedéssel telt el*, s rögtön az általános iskolások áhítatával kezdődött. Ezután az iskola tanáraival, majd pedig az épü-

lettel ismerkedtünk meg. Ebéd után néhány tanuló mutatta meg *Kahl am Maint*, s mesélte el történetét. Késő délután *Hörsteinba*, illetve *Wasserlosba* utaztunk a vendéglátóinkkal. Kellemes sétát tettünk a hegyoldalon, ahol a naplementében gyönyörködhattunk.

Második nap délelőtt találkoztunk hivatalosan a polgármester úrral, a külkapcsolatot tartó képviselővel, s a szülők képviselőjével az iskolai fogadáson. Igen hasznos egy órát töltöttünk együtt. Érdekelte őket városunk, iskolánk, egyházunk. Záporoztak a kérdések felénk, aminek nagyon örültünk. Majd délután *Hannauba* utaztunk, ahol találkozhattunk az egyház képviselőivel. A városi könyvtárban szívet melengető volt látni Károli Gáspár magyar nyelvű bibliáját, amit e városban nyomtattak ki. Következő utunk *Ronneburgba* vezetett, ahol először találkoztunk a középkori német történelemmel. A vár épülete, szobái hasonlítotak a magyar várakéhoz.

A harmadik napon, szerdán két órát utaztunk célunkig, *Eisenachig*. A város festői környezetben helyezkedik el, telis tele régi építésű, favázás szerkezetű házzal. Gyalog mentünk fel *Wartburg várába*, amely mindnyájunk számára emlékezetes marad. Ebben a várban megtalálható az egész német történelem. Szívet melengető volt hallani idegen emberek szájából szent Erzsébet történetét, aki egész életében a szegényeket segítette. Nagy hatással volt ránk a terem, amelyben évszázadokon keresztül a mesterdalnokok versenyeztek egymással. Nagy izgalommal léptünk be egy nagyon kicsi szobába, amely szinte el van dugva a várban. Ebben a köves, deszkával borított szobában fordította le Luther Márton a Bibliát görögül német nyelvre. Kerestük a legendás tintafoltot, de már nem látni.

A várat elhagyva a városban néztünk körül. Elsőként a *Luther-házat* kerestük fel, ahol gimnáziumi éveit töltötte. Min-

dig felemelő érzés híres ember személyes dolgait megnézni, megcsodálni, de ebben az esetben mindannyiunk számára különleges élményt jelentett.

Ezután látogattunk el *Johann Sebastian Bach szülőházába*, amely ma múzeumként működik. Igen kellemes érzés volt zenéjét korabeli hangszereken előadva hallgatni, pár percre megállni íróasztala előtt, ahonnan levelezését bonyolította le, csembalóját nézni, amelynél komponált. Úgy gondolom, kirándulásunk egyik legszebb, legfelemelőbb óráit Eisenachban éltük át.

A negyedik napon délelőtt különböző órákat látogattunk meg az iskolában, majd kipróbálva a német vonatot *Frankfurt am Mainba* utaztunk. Érdekes ellentét volt a felhőkarcolók és az óváros megtekintése.

Az ötödik napon, pénteken délelőtt ismét tanítási órákon vettünk részt. A hét folyamán megfigyeltük a hasonlóságokat és a különbségeket a két iskolarendszer között. Délután igen hasznos beszélgetést folytattunk az iskola igazgatójával, helyettesével és Magyarország iránt érdeklődő tanárokkal. Kellemes hangulatban, szinte testvéri közösségben zajlott a beszélgetés. Ennek következtében pünkösdtől után 20 magyar tanuló utazhat az új német testvériskolába. A német gyerekek pedig a következő tanévben látogatnak el hozzánk. A kollégák, tapasztalatcsere keretében, 2009-ben keresik fel személyesen iskolánkat.

Természetesen a hét folyamán bepillanthattunk a vendéglátó német családok életébe, megízlelhattunk német specialitásokat, gyönyörködhattunk a festői őszi tájakban is. Sok szépet látva, sok új tapasztalatot szereveztünk hazaszombatn éjszaka.

JANTOS ISTVÁNNÉ igazgató
és GÖRBICSNÉ SZENTE JUDIT
idegen nyelvi mk.-vezető

Elszorult a szívünk!

2008. október 31-én, reformáció ünnepén elszorult a szívünk az esti reformációi emlékűnnep alkalmával (amit a református testvérekkel közösen tartottunk). 35 presbiterből és 45 képviselő-testületi tagból tízen voltak jelen. Deák László igazgatólelkész tartalmas előadásban ismertette Luther végrendeletét. A mintegy alig 50 résztvevőből csak hárman tudták, hogy ez a kézzel írt végrendelet a Magyarországi Evangélikus Egyház tulajdonában van. Kovács Árpád református lelkész igehirdetésben biztatott mindenkit a Krisztust-követő életre.

A szívünk szomorú, hogy tisztségviselőink egyszerűen megfélekedtek annak az ünnepéről, hogy az evangélium ismét szólhat. Marad a reménység, hogy jövőre sokkal jobb lesz a helyzet október 31-én este is. Mert örömről a délelőtti istentiszteleten volt: iskolánk vezetőinek tudatos hitbéli döntése folytán szinte megtelt a templom diákokkal. Ekkor Kopf András hirdette Isten igéjét. *RJ*

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Szudár Zoltán és Nagy Olga fia:

ZOLTÁN 2008. szeptember 27.

Setényi János és Bakos Beáta leánya:

ALEXANDRA 2008. október 25.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Darók Attila és Zsótér Nikolett 2008. szeptember 27.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2008. szeptember 30–2008. november 22.)

Fekete István (94) · Sitkei András István (87) · Budai László (52) · Kokavecz Éva (49) · Szénási Lajos (65) · Búza Nándorné Kiss Ilona Jolán (82) · Tóth József (71) · özv. Töröss Antalné Csepregi Irén (81) · Csécsi Pálné Bánfi Margit (69) · özv. Soós Jánosné Urvai Anna (95) · Markovics Lajosné Kiss Erzsébet (85) · özv. Nagy Sándorné Csete Julianna (61) · Rucz Sándor (48) · Barcza József (82) · Vincze Ernőné Szula Edit (55)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2008. szeptember 27–2008. november 22.

Gombkötő Mihályné (Kardoskút)	1000 Ft
Kunos Lajosné	1000 Ft
Csotó Nagy Istvánné (Kardoskút)	2000 Ft
Kiss Mihályné	1000 Ft
Szekeresné Dr. Rusznák Jolán	5000 Ft
Jankó Lajosné	2000 Ft
Mórocz Antal (Kardoskút)	1000 Ft
Szluokáné Kiss Valéria	2000 Ft
Verasztó Józsefné	1000 Ft
Szilágyi Sándorné	2000 Ft
Nagy Lajosné	1000 Ft
Krausz Irén	500 Ft
Horváth Józsefné	500 Ft
Horváth József	1500 Ft
Kiss Ferenc	5000 Ft
Dr. Dénes Jánosné	2500 Ft
özv. Jankó Istvánné	1000 Ft
Kovács Ferenc	2000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	500 Ft
Bérczes Elemér és neje	5000 Ft
Tarsoly Lászlóné	2000 Ft
Balczó János és családja	2000 Ft
Németh Lajos és neje	2000 Ft
Éliás Dávid és neje	3000 Ft
Nyerges Pálné	1500 Ft

EVANGÉLIKUS NAPTÁR 2009

Örömmel tájékoztatjuk Kedves Olvasóinkat, hogy az Evangélikus Naptár a következő tartalommal (lesz) kapható az iratterjesztésünkben, illetve a Lelkészi Hivatalban:

Bibliatanulmányok szerzői a 2009. évi havi igékről: *Hegedűs Attila, Deák Ágota, Percze Sándor, Sefcsik Zoltán, Aradi András, Lupták György, Sztankó Gyöngyi, Blatniczkyné Hammersberg-Ganzstuch Júlia, Péterné Benedek Ágnes, Lázárné Skorka Katalin, Ribár János*

Tanulmányok: • Nyitott templomkapu. Milyen a befogadó, vendégszerető gyülekezeti atmoszféra? – *Szabóné Mátrai Marianna* • Milyenek látja a mai magyar társadalom a gyülekezetek életét? – *Lengyel Anna* beszélget *Tomka Miklós* szociológussal • Miről beszélnek szívesen az emberek? (Tapasztalatok a Nők Lapjában végzett munkáról) – *Kulcsár Zsuzsanna* • Hogyan segít a pszichológia? Gyakorló keresztyén élet (Egy pszichológus tapasztalatai) – *Gömböcz Elvira* beszélgetése *Nagy Erikával* • Hogyan lesz vendégszerető a gyülekezet otthona? Templom és gyülekezeti centrum a 21. században. Az épület lelke... – *Kőháti Dóra* beszélgetése *Schneller Istvánnal* • Egy házi orvos a test és lélek egészségéért... – *Koch Béla* • Irgalmasság és törődés a 21. században. Mit találhatnak az idősek a gyülekezetben? Diakóniai lelkület a 21. században. – *Budai Annamária* beszélgetése *Tencz Károllyal* és *Gregersen Labossa Györggyel* • A fiatalok ideiglenes épülete és a nyitottság. Szélrózsza: A kapunyitás tapasztalatai, örömei és tervei a jövőben. – *Smidéliusz Gáborral* és *Baranyay Csabával* beszélget *Györe Balázs* • Egy kis látkép a gyülekezeteinkről... Egy aktuális és érdekes felmérés értékelése a pillanatfelvétel szintjén – *Szabó Lajos*

Valamint: • „Áldáskönyv”: Varga Gyöngyi válogatása áldás-szövegekből. • *Krónika*: 2007. október–2008. szeptember. • „Mégfutottam pályámat” A 2007. október–2008. szeptember között elhunyt lelkészeinkre emlékezünk.

Szula Mihályné	2000 Ft
Sin Ida (Győr)	5500 Ft
Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1000 Ft
Kovács Tiborné és Kovács Tímea	1000 Ft
Czikora Emília	10000 Ft
Szekeres Istvánné	1200 Ft
Németh Andrásné	1000 Ft
Nagy Rudolfné	1000 Ft
Nemes Endréné	1000 Ft
Fejes Sándorné	1000 Ft
Koszorús Pál és neje (Pécs)	10000 Ft
Szabó Jánosné	500 Ft
Tóth Imre és családja	5000 Ft
Paksi Sándorné	2000 Ft
Ravasz Béláné	2000 Ft
Ravasz Katalin	2000 Ft
Pataki Etelka	1000 Ft
Szabó Gizella	2000 Ft
Baranyai Béla (Hódmezővásárhely)	1000 Ft
Hajdú Géza (Budapest)	5000 Ft
ifj. Rajki István és neje	1000 Ft
id. Rajki István és neje	1000 Ft
Csiszár Mihályné	2000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 2 testvértől	400 Ft